ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4494 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 29/12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1900 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՇԱԲԱՆ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4494

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.բ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 15 Նոյմ.

Աշուն է։ Հարաւէն եկած հանդէսներուն կծիկը ալ սկսած է քակուիլ Տիարպէքիրի մէջ։ Ամէն երկուշաբթի օրեր, (պսակները հոս, ընդհանրապէս երկուշաբթի օրերը կը կատարուին) առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, եկեղեցին գրեթէ միշտ բաց է. պսակները, իրարու ետեւ, շարան-շարան կու գան ու կ'երթան։ Նոյն օրեր, տէրտէրները ժամանակին կ'անցընեն եկող գացող պսակներուն արարողութիւնները կատարելով։ Իրարանցումի մէջ են, և գլուխ քերելու չափ միջոց չունին, մանաւանդ այն պարագային, երբ պսակը կը պատկանի հարուստ գերդաստանի մը։

Ամուսնութեան մասին, եթէ չեմ սխալիր, Տիարպէքիր, կը գերազանցէ շատ մը քաղաքներ։ Ալ ասկէ սկսելով մինչեւ «Բուն Բարեկենդան»ին, միջին հաշուով, շաբաթը 15 պսակներ առ նուազն, կը կատարուին քաղաքիս Ս. Կիրակոս եկեղեցին մէջ։ «Աճեցէ՛ք, և բազմացարո՛ւք...»ը լաւ ըմբռնած են Տիարպէքիրցիները, և գովելի ճշդութեամբ մը կը հետեւին Աստուածային այս պատուէրին։

Այս պարագային եթէ երբեք անձնական դիտողութիւն մը ունինք, այն ալ չափազանց կերուխումի, և չափազանց ուրախութիւններու մասին է։ Ամէն բանէ աւելի, և ամէն բանէ առաջ, մենք կրօնական ու բարոյական ժողովուրդ մըն ենք։ Չափաւորին սահմանը յարգել պէտք է, ամէն պարագայի մէջ, նոյն իսկ հարսանեկան ուրախութիւններու ատեն։ Արբենալը, ասդին անդին իյնալը, ծաղր ու ծանակ ըլլալը, ինչպէս նաեւ անբարոյացուցիչ խաղեր ու երգեր կանչելը, բնաւ պատիւ չեն բերեր մեզի և մեր տոհմային անունին։ Դառնանք մեր այս գայթակղելի և մոլորեցուցիչ ընթացքէն։ Դառնանք մեր այնքան մաքուր և նուիրական բարքերուն, զոր պահեցին, պահպանեցին մեր պապերը, իրենց ատենին, վերջէն մեզ ալ պահել պատուիրելով։

Տիարպէքիրի համար, այս տարուան աշունը լաւ չսկսաւ, և կ'երեւայ թէ լաւ ալ չպիտի վերջանայ։ Հիւանդութիւնները, բոյն դրած են քաղաքիս բոլոր թաղերուն մէջ։ Գրեթէ ամէն տուն ունի իր մէկէ աւելի հիւանդները։ Ուրիշ տարիներ ալ, այս ատեն, թէեւ հիւանդութիւններ կային, սակայն այս տարուանը բոլորովին տարբեր է։ Այս հիւանդութիւններով շատերը դառն տպաւորութիւններու ենթարկուեցան կորսնցնելով իրենց սրտին հատորը եղող սիրելիները։ Տիարպէքիրի պէս տեղ մը, ուր օդն ու ջուրը արդէն անմաքուր են ու վատառողջ, հիւանդութիւնները շուտ կը ճարակին, ու իրենց մօտ գտած տեղերէն դիւրաւ մեկնելու մտադրութիւն չունին՝ մինչեւ որ քանի մը զոհեր հետերնին չտանին։

Այս հիւանդութիւններուն վրայ աւելցուր նաեւ «վարդախտը», մանուկներուն անգութ թշնամին, որ ամիսներէ ի վեր, տարածուած է քաղաքիս տուներուն մէջ, և անխնայ կերպով կը կոտորէ, կը ջարդէ մատղաշ տղեկները։ Վարդախտը, ուրիշ ատեններ ալ այցելած է Տիարպէքիր, բայց այս անգամուան պէս բազմաթիւ զոհեր չէ տարած և ոչ մէկ ատեն։ Այս տարուանը վարդախտ չէ, այլ «կէծ ու կրակ», ինչպէս որ կ'անուանեն։ Վարդախտին տարած զոհերը, իրաւ որ կարծուածէն աւելի եղան այս տարի Տիարպէքիրի մէջ։ Ընտանիքներ, մայրեր, կսկծանքի և անբացատրելի ցաւերու ենթարկուեցան զրկուելով իրենց տնական յարկին կեանք ու կենդանութիւն պարգեւող սիրուն ծաղիկներէն։

Մեր առաջնակարգ առողջարան գիտուն բժիշկներէն շատերը, ընդհանրապէս վտանգաւոր հիւանդութիւն մը չեն համարիր վարդախտը, սակայն տխուր իրականութիւնը հակառակը կը հաստատէ։ Արդեօք կարելի չէ՞ այս ախտին ալ դարմանումը գտնել։ Վարդախտին համար, «դեղ չկայ» կ'ըսէ ժողովուրդը, և վարակուածները կը թողու առանց դեղ ու դարմանի։ Արդեօք ո՞ր աստիճան հիմնաւոր է այս պարագան։

Տիարպէքիր, բժշկի պէտքութիւն ունի, կարող և իր պաշտօնին գիտակից բժշկի։ Շատ մը հիւանդներ կան, որ կը մեռնին առանց բժշկական դեղ ու դարմանի։ Մեր ծոյլ ու մեծափոր վեղարաւորներուն պէս, բժիշկներն ալ, միշտ խոյս կու տան գաւառներէն, «Վոսփորի գեղածիծաղ ափերը» վազելով. բժիշկներուն ներկայութիւնը, շատ կը փնտռուի գաւառներուն մէջ։ Եթէ մէկ-երկու կարող և փորձառու բժիշկներ Տիարպէքիրի մէջ հաստատուելու բարեմտութիւնը ունենան, կարծուածէն շատ աւելի պիտի շահին ապահովաբար. այս բանը կրնան ապացուցանել այն օտար շրջուն բժիշկները, որոնք երբեմն կ'այցելեն Տիարպէքիր և քանի մը շաբաթ միայն կը մեկնին, մեծ գումարներ առնելով հետերնին։ Ամէն ճիւղի բժիշկ, իր մշակած ճիւղին վերաբերեալ գործելու ընդարձակ ասպարէզ ունի հոս, Տիարպէքիրի մէջ։

Քաղաքիս Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ Ազգ. երկսեռ վարժարանները, հետզհետէ ալ աւելի բարեկարգ վիճակի կը վերածուին։ Ուրիշ տեղերէ ուղղուած քանի մը դասատուները հասան։ Դասախօսութիւնները կանոնաւոր կերպով ըսկսած են շարունակուիլ։ Վարժարանի անօրէնը և հոգաբարձութիւնը ջանքերնին կրկնապատկելով կը գործեն։ Դասատուները համերաշխ վիճակի մէջ են։ Ուսուցչական ժողովը իր նիստերը կանոնաւոր կերպով կը շարունակէ, կրթական և մանկավարժական հարցերու վրայ խօսելով։ Ուսուցչական ժողովը իր ծրագրին մէջ, խիստ կարեւոր կէտ մը ունէր, որուն դեռ չկրցաւ ձեռնարկել դժբաղդաբար։ Վարժարանին մատենադարան մը պիտի հաստատէր։ Այս կարեւոր կէտին վրայ, Արեւելքի մէջ ուրիշ անգամ ալ գրած եմ, աւելորդ կը համարիմ նորէն կրկնել։ Մատենադարանի մը գոյութիւնը արդէն ինքնին յայտնի է թէ՝ ո՛ր աստիճան կարեւոր է դպրոցի մը համար։ Ուսուցչական ժողովին և հոգաբարձութեան ուշադրութիւնը կրկին անգամ կը հրաւիրենք այս կէտին վրայ։ Ամէն բանէ առաջ, այս գործին ձեռնարկելը անհրաժեշտ է։ Ուսուցիչները, դպրոցի չափահաս աշակերտները իրենք իրենցմէ քիչ մը ուրիշ գրքեր և հրատարակութիւններ ալ կարդալու են, ժամանակի յառաջդիմութիւններուն հետ կարենալ քալելու համար։

Դպրոցը, որքան որ կանոնաւոր ուղղութեան մէջ է, սակայն ունի դեռ կարգ մը թերութիւններ ալ. վստահ ենք որ տակաւ առ տակաւ կը վերցուին այդ թերութիւններն ալ։ Կրթական գործին վրայ, պէտք է որ խիստ լուրջ կերպով մտածենք։ Դասատուները կրթական պաշտօնեաներ ճանչնալով՝ իրենց վայել դիրքին մէջ պահելու ենք զանոնք։ «Պատուելի»ական հարցերով, «տիրացու»ական խնդիրներով կաշկանդելու չենք զանոնք։ Բաւական է, երբ պահանջուածին չափով իրենց յանձնուած կրթական գործին արդիւնքը կարենան ցուցնել. և արդէն ասկէ աւելի ի՞նչ կրնայ ըլլալ ուսուցչի մը գործը։

Հոգաբարձութիւնը, տակաւին իր առջեւ ունի շատ մը դժուարութիւններ։ Հոգաբարձութեան մտատանջութիւն եղող ամէնէն կարեւոր խնդիրը, դպրոցի պիւտճէի խնդիրն է։ Դպրոցը, այսօր ամսական տասը ոսկիի բաց մը ունի։ Հոգաբարձութեան միտքը ամէնէն աւելի զբաղեցնողը այս պարագան է։ Հոգաբարձութենէն աւելի պէտք է որ Առաջնորդարանը զբաղի այս խնդրով. իր պարտքն է որ և է կերպով աշխատիլ եկամուտի աղբիւրներ գտնել։ Կրթութեան օգտակարութիւնները բացատրելով ժողովուրդին հասկցնելու է դպրոցին կարեւորութիւնը, չէ թէ աւանդական չոր ու ցամաք «տուէ՛ք, տուէ՛ք»ներով, այլ սրտերը յուզելով, կրթասիրական զգացումներու նուրբ թելերուն դպչելով։ Օգնել պէտք է հոգաբարձութեան, և այս օգնութիւնը պէտք է գայ Առաջնորդարանէն, և իր վարչական ժողովներէն։

Քաղաքիս կրթական խնդրոյն վրայ գրուած քննադատութիւնները, կ'երեւայ թէ վերջապէս պիտի ունենան իրենց արդիւնքը. իրերն ու գործերն ալ այդպէս կը ցուցնեն։ Մեր Հայրսուրբն ալ, վերջերս քիչ մը փոխուած կը տեսնուի, երա՛նի թէ երեսանց չըլլար այս փոփոխութիւնը, Եզեկիէլ վարդապետ այսքան ատեն Տիարպէքիրի մէջ մնալով, կրթական խնդիրներով հետաքրքրուելու, դպրոցները, որ ականջին տակ են, այցելելու մտադրութիւնը բնաւ չէր ունեցած։ Սակայն այս վերջին օրերը այդպէս չէ. երկու անգամ բեմէն դպրոցներու վրայ խօսելէ յետոյ, երկու անգամ ալ եղաւ որ դպրոցներու այցելութիւն կու տայ, թէ՛ արական և թէ՛ իգական ուսանողներուն քաջալերութիւններ տալով։ Շիտակը խօսելով ասիկա նշանակելի պարագայ մըն է Եզեկիէլ վարդապետի հինգ տարուան և հինգ ամսուան պաշտօնավարութեան մէջ, և մենք ուրախ ենք այդ մասին։

Եզեկիէլ վարդապետին դէմ պայքար մղելու մտադրութիւնը ոչ ունեցած ենք և ոչ ունինք։ Իրաւ որ ասկէ առաջ մեր բոլոր թղթակցութիւնները իրեն համար շատ աննպաստ եղած են, բայց մենք բնաւ յանցանք չենք ունեցեր այդ մասին։ Իբրեւ թղթակից նկարագրած ենք իր գործերը իրենց իսկական և իրական գոյներով. եթէ իրեն օգտակարութիւններն ալ տեսնէինք պիտի գրէինք, ինչպէս որ հիմա հոս կ'արձանագրենք իր ընթացքին մինչեւ աստիճան մը փոխուիլը։ Ինչպէս ասկէ առաջ, նոյնպէս ալ ասկէ վերջը, առանց մեր ունեցած սկզբունքէն մազի չափ շեղելու, պիտի արձանագրենք այս սիւնակներուն մէջ ամէն գործ ու խնդիր իրենց իրական գոյներով։ Եւ կարծեմ թղթակցի մը սկզբունքն ալ աս ըլլալու է և ոչ աւելին։

Քաղաքիս Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ ազգ. իգական վարժարանն ալ բաւական բարեկարգութեան մէջ մտած է։ Թէեւ քիչ մը թերութիւններ կային այս վարժարանին մէջ, սակայն բոլորովին վերցուեցան։ Ուսումնական վիճակը և բարոյական ուղղութիւնը բաւական գոհացուցիչ են։ Ուսումնական և կրթական վիճակներուն հետ բաղդատելով՝ ձեռագործը քիչ մը վար կը մնայ։ Այս պակասը, հոգաբարձութեան ալ զգալի ըլլալով՝ մասնաւոր կերպով աշխատութեան մէջ է այդ բանն ալ կարգի դնելու համար։ Յուսալի է որ քիչ օրէն գործը կը բռնէ իր տեղը։

Մ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

ԽԱՐԲԵՐԴԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

(ԻՄ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՍ)

Ա.

Տխրազդեցիկ գիրկընդխառնումէ մը ետքը որ մօրկան մը արցունքովը կը փակուէր, ճամբայ կ'ելլենք հոն հասնելու ուր նարնջենին կը ծաղկի միշտ ու եղեւինը շուք կու տայ։

Երկու օր միայն, ու առիթը կ'ունենանք տասնըմէկ տարի ետքը դարձեալ հանդիպելու Մալաթիային, ուր անցան սակայն մեր մանկութեան տարիները այնքան մըն ալ շուտ։ Նոր հարս մը պարզապէս, որ կանանչներով պճնած է ինքզինքը փակուող դաշտին մէջ։ Կանանչին մէջ ապրող այդ ժողովուրդը միշտ կրցած է ցուցնել տոկուն մարմին մը ու կորովալից միտք մը, հակառակը սակայն Խարբերդական բարքին ու միտքին որ իր մէջ ընդգրկած ունի զարգացական աւելի հեշտ վիճակ մը մարմնական ընդհանուր տկարակազմութիւն մը ու առհասարակ արտաքին փափկասրտութիւն մը, որոնք իրենց բնական ու եկամուտ պատճառները կրնան ունենալ։

Թողլով արտաքինը՝ երբ հարկը ունինք թեթեւ բաղդատութիւն մը ընելու երկու տեղերուն ալ կրթական գործին, նշանակելի կէտեր չենք կրնար գտնել. զարմանքն ու ցաւն է որ մեզ կը պատէ բոլորովին ակամայ։ Խարբերդ գտնուելու ատեննիս իսկ ականատես եղած ենք կրթական գործունէութիւններու որ յարմարագոյն սկիզբներ կ'ունենային ու վերջը քայքայումը, կռիւը ու ոչ-հասկացողութիւնը կը յաջորդէր անոնց։ Նոյնը սակայն ինչ որ պատահեցաւ Մէզրէի կեդր. վարժարանին, որ մազ մնաց պատճառ պիտի ըլլար անոր փակմանը։ Իսկ Խարբերդի կեդրոնականը որ այնքան մը յաջող արդիւնքներ ցուցուցած էր ու պիտի ցուցնէր ասկից ետքն ալ Թլկատինցիի տնօրէնութեամբ, փակուած է բոլորովին որովհետեւ կարգ մը ապուշ թաղականներ անիմաստ հաշիւներ երեւան հանած են գանգատելով որ դրամը կը պակսի։ Տեսէք ուրեմն թէ ամբողջ Խարբերդ մը իր հայաշատ գիւղերով մէկտեղ չի կրնար բարձ. վարժարան մը բանալ որ մնայուն ըլլար, ու ճշմարիտ կրթութեան մը աւելի պատշաճ ու էական եղբեր պատրաստէր մեր նոր սերունդին համար, ու որպէսզի ետքէն քիչ մը իրաւունք ունենայինք ըսելու որ «Եփրատ գոլէճի հետ կրնայ մրցիլ»։

Ինչո՞ւ այս ամէնը. որովհետեւ բանգէտ ու լուրջ առաջնորդ մը տակաւին չկրցան ունենալ Խարբերդցիք որ գիտնար հսկել կրթական այդ գործերուն, որ ազգինն է ու միանգամայն աւագ պարտականութիւնը այդ ծոյլ վարդապետին։

Նմանօրինակ երեւոյթներ Մալաթիայի մէջ ալ։ Ու Առաջնորդ Հայր Սուրբը, Տ. Խաչատուր վարդապետ որուն հետ տեսնուելու առիթն ալ ունեցանք, կը թուէր որ բան մը ընել կ'աշխատի, ու կը հաւատամ որ Մալաթիայի թաղականները աւելի շուտ խօսք հասկնան վանելով իրենց դպրատուններէն աւանդական ամէն բաները ու թեւ թեւի տուած սկսէին գործունէութեան մը որ մոռցնել տայ մեզի անցեալի ու ներկայի յուսախաբութիւնները, քանի որ մեր սակաւաթիւ հայ-կաթոլիկ ու բողոքական ազգայինները սկիզբէն մինչեւ վերջը հոնտեղ ջանադիր գտնուած են բան մը ընելու կրթութեան սիրոյն, թէպէտեւ շատ կիսատ։ Ու երբ մեր ճամբորդութեան տպաւորութիւնները բոլորովին ախյախոյ վերյուշումով մը գլորել կը փորձենք, հեռուէն սակայն կը լսենք որ Խարբերդէն տարուած ուսուցիչի մը, Միքայէլ էֆ. Հալաճեանի տնօրէնութեան յանձնուած է Մալաթիայի Ազգ. վարժարանը. կը հաւատանք որ ասիկա ենթադրէ իր մէջ բաւականաչափ խելք եթէ թաղականներն ու խնամակալները բարեհաճին յարատեւել։

Հարկ կը տեսնենք շաբաթ մը մնալ Մալաթիա, որ ատեն յարմար առիթով մը կ'այցելենք Ս. Լուսաւորչի Վանքին Որբանոցը։ Կոնդուզլուզ մանուկներ հոնտեղ, հոսկէ հոնկէ ճամբուած. Ամէնքն ալ սիրուն ու խելօք ու իրենց հայրիկին հնազանդ։ Մայրենի լեզուն կ'ուսնին հոնտեղ, ինչպէս նաեւ արհեստ մը, կօշկակարութիւն, որպէս զի երբ մեծնան, իրենց բաժինը միայ այն։

Սակայն չենք կրնար ըմբռնել թէ ի՛նչ իմաստ կրնայ ունենալ ժամ մը կէս հեռաւորութիւն ունեցող վանքին մէջ զետեղել Որբանոցը, առանձնացնել ու անջատել որբերը։

Մտածելու ծռած գիծ մը որուն հետեւած են Խարբերդցիք ալ, քանի որ Խուլէ վանքի փտտած պատերուն վրայ եղած քանի մը հարիւր ոսկիի ծախքը եթէ խնայուէր ու հոն չտարուէր Որբանոցը, թերեւս Որբանոցին այսօրուան անկումը տեղի չունենար։

Խ. ՓԷՇԻՇԵԱՆ

ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԻՔԸ

ԲԱԲԵՐԴ, 18 Նոյ.

Հակառակ հինցած գաղափարներու այն պնդումին թէ՝ «մի՛ գրեր, մի՛ դպչիր թաղականներու քէյֆին, կը վնասեն քեզի», Բաբերդի մէջ այսօր բարիք կը գործէ լրագրութեան մէջ տեսնուած ո՛ և է գրուածք։ Արեւելքի մէջ ժամանակէ մը ի վեր երեւցած քննադատականները՝ շնորհակալ եմ որ ժողովուրդին կողմէն այնպիսի ընդունելութիւն գտած են, ինչպէս արդէն կը փափաքէինք իրենց օգտին իսկ համար։ Անդին մէկ երկու անձեր կը ցաւէին եղեր, առանց նկատողութեան առնելու թէ մենք չունինք նիւթական շահ այդ գեղծումները իրենց երեսին տալով, մենք չունինք ատելութիւն ո՛ և է անհատի դէմ, վերջապէս մեր գրածները անկեղծութիւն կը պարունակեն, և պարզապէս ազգասիրութիւն կամ յուշարարութիւն մըն է ատոնց, որպէս զի ուղղուին, ճշմարտութեան ճամբուն գան։

Արեւելք Բաբերդի յօդուածներով հասկցուց Բաբերդցիներուն թէ երկու բարձրագոյն նախակրթարանի մատակարարութեան երկիր մը չէ Բաբերդ. մէկին համար իսկ Պատրիարքարանի նպաստին կը կարօտին. Արեւելք սորվեցուց Բաբերդցիներուն թէ համբաւէն շլանալով այսինչ այնինչ անձին ամսաթոշակ վճարելը անխելքութիւն է. «Բարը իր տեղը ծանր է.» հազիւ երբեք կարեւոր ուսուցիչ մը իր ծննդավայրէն հեռու վայր մը կը թափառի իր ապրանքը վաճառելու համար. Արեւելքէն սորվեցաւ, հասկցաւ Բաբերդցին թէ կրթական գործը բարոյացուցիչ գործ մըն է և կրթական դեկը միացնել պէտք է տեղական միջոցներուն համեմատօրէն, պէտք չէ 450 լիրայի ծախքի դուռ բանալ, երբ մեր հասոյթները առ առաւելն 250—300ի կը հասնին. պէտք չէ մուրացկան դառնալ ամէն ժամանակ՝ Պատրիարքարանին առջեւ, միսիոնարին առջեւ, ևն, այլ ջանալու է ինք իր մէջ ամփոփուիլ, մեր մէջէն հայթայթել մեր տղոց կրթութեան թոշակները։ Ս. Քրիստափորի վանքին նկատմամբ Արեւելքի գրածները ազդեցին, նոյն մենաստանի մերձ Խափս գեղացին որ խնդրանք կը պատրաստէ գիւղին մէջ վարժարան մը բանալու, կէս ծախքը վանքէն պահանջելով։

Լրագրութիւնը բարիք մըն է ժողովրդեան։

Մ. ՍԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՉԵՍԹՐ, 1 Դեկտ. 1900

Բամպակ, մանած, կտաւ եւ տպածոյ.— Բամպակի նոր բերքին քանակին նկատմամբ ըլլալիք պաշտօնական յայտարարութիւնը (Bureau report) հրատարակուած չէ մինչեւ այս վայրկեանիս, որուն ծայրայեղ անձկութեամբ կը սպասեն մեր և Լիվրբուլի հրապարակները։ Այդ յայտարարութիւնը սովորականէն ուշ մնացած է այս տարի, ինչ որ ենթադրել կու տայ մէկ քանիներու թէ թերեւս շատերուն surprise մը ըլլայ անիկա։ Նիւ Եորքը կանխատեսած քանակը, 9 1/2էն 9 3/4 միլիոն հակ, հրապարակ ելլելէն վերջ՝ Լիվրբուլի և Ամերիկայի զանազան քաղաքներու բամպակի Պորսաներն ալ հրատարակեցին իրենց կանխատեսած քանակները, հետեւեալ կերպով.— Նիւ-Եորքի Պորսան՝ 10,075,000 հակ, Լիվրբուլի Պորսային 154 անդամները՝ 10,100,000 հակ։ Միւս կողմէ Նիւ Օրլէանի Պորսան կը կարծէ թէ նոր բերքին քանակը այս թիւերէն շատ նուազ պիտի ըլլայ։ Ինչպէս կը տեսնուի, կարծիքները բոլորովին կը տարբերին իրարմէ և սակայն Մանչեսթրի թերթերը կ'ըսեն մեզ թէ այս տարուան կանխատեսութեան երեւան բերած թիւերը շատ աւելի մօտ են իրարու քան որչափ կ'ըլլային ընդհանրապէս նախորդ բամպակի շրջաններուն մէջ։ Կը գուշակէք որ իրաց ներկայ պայմաններով հրապարակնիս տակաւին կը գտնուի անգոյն ու անորոշ վիճակի մը մէջ, թէեւ ո՛չ այնքան որչափ էր գրեթէ ամիս մը առաջ։ Պաշտօնական յայտարարութիւն մը որ լոյս պիտի սփռէ նոր բերքին իրական քանակին վրայ, ուրկէ մեծ մասամբ կախեալ է գիներու հետեւելիք ընթացքը և որուն հրատարակումը ամէն վայրկեան կը սպասուի։ Լուրջ ուշադրութեան առնելու կարեւոր պարագայ մըն է կեդրոնական Եւրոպայի բամպակեղէն ապրանքներու հրապարակներուն ներկայ շատ կայուն վիճակը, բացի մանաւորաբար Ֆրանսայի հարաւային հրապարակները ուր կը շարունակէ տակաւին եռանդոտ գործունէութիւն մը։ Սպանիական և իտալական կտաւի և մանածի գործարանները կը տեղեկագրեն խնդրանքի կարեւոր նուազում մը։ Գերմանականներէ ստացուած լուրերը թէեւ կը տարբերին իրարմէ, սակայն իրականութիւնը սա՛ է թէ ահագին ստոք մը կայ դիզուած, Գերմանիոյ

—)(51)(—

ԺՈՐԺ ՓՐԱՏԵԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՐՏ ԹԻՋՄԸՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

ԺԱ.

—Վերջապէս ձեր քով կը գտնուիմ հիմա, գոչեց Սըր Ճօ թիկնաթոռի մը մէջ նետուելով։ Ճշմարիտ որ ձենէ հեռու չեմ կրնար ապրիլ։ Բացակայութիւնս բաւական սուղի նստեցաւ ինծի, բայց ի՞նչ օգուտ որ անհրաժեշտ էր։ Չեմ կրնար բացատրել թէ ո՛րքան երջանիկ եմ ձեզ տեսնելուս. կրած բոլոր դժնդակ նեղութեանցս վարձքը ստացայ հիմա։ Հապա սա վիպային մուտքը պարտէզին մէջ գաղտնի դռնէ մը, ամէն բան սերն է. կարծես թէ սիրային ժամադրութիւն մը տուած էինք։

Մինչ Սըր Ճօ կը խօսէր, Կրաս իր կապոյտ աչքերը անոր վրայ սեւեռած էր։

—Սիրոյ ժամադրութիւն մը կ'ըսէք ըսաւ Կրաս, ու հեգնական շեշտ մը կը դնէք անոր մէջ։ Ըսել է ալ սէր չէ՞ք զգար ինծի նկատմամբ։

Սըր Ճօի դէմքը կերպարանափոխ եղաւ։ Ծաղրական արտայայտութիւնը անհետացաւ և անոր յաջորդեց ջղային կծկում մը որ վշտով խառնուած կատաղութիւն մը երեւան կը բերէր։

—Սիրահա՞ր... այո՛, այո՛... Կրաս գիտեմ թէ մեր տեսակցութիւնը չէք մոռցա՛ծ բնաւ։ Գիտէք նաեւ թէ վայրագ կիրք մըն է որ սիրտս պատած է։ Անշուշտ բաւական գործ չտեսայ տակաւին, որպէս զի իմ թեւերուս մէջ իյնաք։ Եթէ կ'ուզէք ա՛լ չխօսինք սիրոյ վրայ. Կրաս այդպէս մի նայիք ինծի, խելքս գլխէս կը տանիք, որովհետեւ իմ խեղճ ուղեղիս պէտք ունիմ կարգ մը կարեւոր բաներու համար, զոր ձեզ պիտի հաղորդեմ։

—Շա՞տ ծանրակշիռ իրողութիւններ են, ըսաւ Կրաս։

—Չափազանց ծանրակշիռ, բայց այն խաղը զոր կը խաղանք, որքան ալ վտանգաւոր ըլլայ, չպիտի կորսնցնենք, որովհետեւ մեր խաղին մէջ շատ յաղթաքարտեր ունինք։

—Դէթ մինչեւ հիմա, յարեց Կրաս, գլուխը ցնցելով, չարաչար կերպով յաղթուած և ոչ մէկ բանի մէջ յաջողած ենք։ Այդ նամա՛կը, այդ նամա՛կը, զոր կ'ուզեմ ունենալ։ Ցիմարութեան կամ աւելի ճիշդը անմտութեան վայրկեանի մը մէջ գրուած այդ նամա՛կը։ Ինծի խոստովանեցաք թէ Պ. տը Պլիննաք իր վրայ չէր կրեր զայն, երբ Լուվրսիէնի անտառին մէջ յարձակեցաք անոր վրայ։

Ճօ Էնքրիթըն գլուխը ծռեց իր պարտութիւնը խոստովանող մարդու մը պէս։

—Այնքան կ'աճապարէի Լոնտոն մեկնելու որ չկրցի այդ դէպքին մանրամասնութիւնները հաղորդել ձեզ, որովհետեւ կը վախնայի թէ կարգ մը կասկածներ արթնցած են վրաս։ Կառախումբ նստելէ քանի մը վայրկեան առաջ հոս եկայ և քանի մը բառով իմացուցի մեր յարձակման փորձին արդիւնքը։ Ռաուլ վրան չէր կրեր նամակը։ Կարծեմ թէ Ռաուլի բանը բուսած էր, եթէ սա իր անշահ հետեւողը որ միշտ ետեւէն կը պտտցնէ, օգնութեան չի հասնէր իր տիրոջը։ Հարկ եղած բոլոր զգուշական միջոցները ձեռք առած էի հեռու պահելու համար այդ նեղացուցիչ մարդը։ Բայց խորհուրդ մարդկան, կամք Աստուծոյ։ Մինչեւ հիմա ամէն բան Ռաուլի նպաստաւոր եղած է։

—Բաղդը մէկ անգամ միայն կու գայ ըսաւ Կրաս։

—Իրաւունք ունիք. վստահ եմ թէ մեր վրէժը պիտի լուծենք։ Բայց հիմա մէկդի թողունք Ռաուլը և պահ մը ձեր խոնարհ ծառային վրայ խօսինք։ Լուվրսիէնի դէպքէն յետոյ չուզեցի Բարիզ բնակիլ և ուղղակի Լոնտոն գացի։

—Ձեզի հետեւեցա՞ն, հարցուց օրիորդ Հօգրօր անձկութեամբ։

—Ոչ, ոչ։ Մեր թշնամիները անսահման միամտութիւն մը ունին և մեզի հետ չափուելու ուժ չունին բնաւ։ Պլիննաք, ինչպէս գիտէք այն գաղթածին ընտանիքին քովը կը գտնուի հիմա, որուն հանդիպեցաւ դեսպանատան երեկոյթին մէջ։ Ռաուլ հիւանդ է և այդ բանադատուած անշարժութեան մէջ, ակներեւ է թէ անո՛նք կասկածներ ունեցած են իմ վրաս։ Պ. տ'Ալրէմի որ Ռաուլի ջերմ ախոյեանն է՝ ուզեր է գիտնալ թէ ո՛ւր կը գտնուիմ, թէ իրաւցնէ Լոնտոն գացած եմ։ Իրա՛ւ է որ շատ լաւ տեղեկութիւն առեր է այդ մասին։ Հաճոյալի բան է պարզամիտ ու առաքինի մարդիկը խաբել։ Այն մարդուն որուն դիմած էր Պ. տ'Ալրէմի, ինծի հետ գործող բարեկամներուս հրամանին տակ գտնուող մէկն էր։ Վերջապէս Պ. տը Պլիննաքի բարեկամները և Ռաուլ այս պահուս համոզուած են թէ Լուվրսիէնի դէպքէն առաջ Բարիզէն մեկնած էի։ Ամէն բան լաւ կ'երթայ։

—Այո՛, պատասխանեց Կրաս, առ այժմ այդ կողմէն վախնալիք բան չկայ։ Բայց նամակը... ատոր վրայ չէք խօսիր բնա՛ւ։

—Ատիկա գաղտնիք մըն է։ Ռաուլի վրան գլուխը լաւ մը խուզարկեցին. նոյն իսկ իր ժամացոյցը և քսակը յափշտակեցին՝ կարծեցնել տալու համար թէ յարձակման շարժառիթը գողութիւնն էր, բայց բան մը չգտնուեցաւ։

—Հապա Բարիզի մէջ իր բնակարանը և տիկին տ'Ալրէմի Վիլլային մէջ բնակած սենեա՞կը։

—Բարիզի իր բնակարանին մէջ գիշերը երկու անգամ իր գոյքերը տակնուվրայ եղան, ինչպէս նաեւ տիկին տ'Ալրէմի ամարանոցին մէջ, բայց չգտնուեցաւ նամակը։ Ես հաստատապէս համոզուած եմ թէ այդ թանկագին թուղթը որ այնքան անձկութիւն կը պատճառէ ձեզի—և այդ բառերը ծաղրական շեշտով մը արտասանեց—իր քով չի գտնուիր։

—Ուրեմն այրա՞ծ է զայն։

—Հաւանական է... Թերեւս երրորդի մը տուած է։

—Հաւանական չէ։

—Վերջապէս իր քովը չէ և ոչ ալ իր պաշտպանին, իր բարեկամին Պ. տ'Ալրէմի քով։ Պատույս վրայ կ'երդնում։

—Այն ատեն ակներեւ է թէ ջնջած է զայն։

Ու այս համոզումը գոհունակութեան խորունկ հառաչ մը արձակել տուաւ Կրասի։ Կարծես թէ ահագին բեռ մը կը վերնար վրայէն, որ ցաւագին ճնշման մը ենթարկած էր իր կուրծքը։

(Շարունակելի)

հրապարակներուն վրայ, մանածի և կտաւի որոնք յաճախորդ չեն գտներ այս միջոցիս, նոյն իսկ շատ կոտրած գիներով։ Ռուսիոյ մանածագործները կը շարունակեն գնել իրենց պէտք ունեցած բամպակի քանակը Պուխարայէն՝ ուր առատ բերք մը եղած է այս տարի, սակայն ներածելի բամպակներուն վրայ դրուած ծանր մաքսը դժուարութիւններ կը յարուցանէ Ռուսիոյ գործարանատէրներուն դէմ, մանաւանդ որ խնդրանքն ալ միւս կողմէն շատ տկար է։ Ասոնց ամէնքը կը հաստատեն թէ կեդրոնական Եւրոպայի բամպակեղէն ապրանքներու հրապարակներուն ներկայ վիճակը երբեք քաջալերութիւն չի տար շահադէտներուն՝ ջանալու բարձրացնել բամպակին գինները — գէթ առ այժմ։

Նոյնը կարելի չէ ըսել սակայն Մանչէսթրի ու Լիվրբուլի հրապարակներուն համար, որոնց մէջ բաւական լաւ գործառնութիւններ եղան, այս շաբթուան ամերիկեան տեսակներուն ծախուած գումարը հասցնելով 88,000 հակի խոշոր քանակին։

Գիները բաւական փոփոխութիւններ կրեցին անցեալ ուրբաթ օրուընէ ի վեր, խաղալով $5\frac{11}{16}$էն $5\frac{9}{16}$ բ.ին մէջտեղուանքը. ամերիկեան տեսակին պատրաստ ապրանքին գինը այժմ կը մնայ դարձեալ $5\frac{5}{8}$ բ.ի վրայ։ Եգիպտականը սակայն բարձրացած է $\frac{1}{16}$էն $\frac{1}{8}$ բ.։ Պրազիլիականը անփոփոխ է։ Ապագայ գիներն ալ 1էն 3 ու կէս կոտորակի բարձրացում մը կը ցուցնեն։

Լիվրբուլի ներածումն է 173,973 հակ որուն 150,983ը ամերիկեան։

Սթօք

	1900	1899
Ամերիկեան	432,770 հակ	693,790 հակ
Հնդկական	15,360 »	3,490 »
Եգիպտական	34,740 »	58,230 »

Անգլիոյ համար ճամբան գտնուած քանակներն են.

	1900	1899
Ամերիկեան	269,000 հակ	140,000 հակ
Եգիպտական	31,000 »	55,000 »
Հնդկական	7,000 »	. . . .

Առեւտուրը գնեց 105,647 հակ. արտածողները գնեցին 1420 հակ, իսկ շահադիտական գնում եղաւ 1,230 հակ։ Իրական արտածումը եղաւ 4,569 հակ։

—Կտաւի և մանածի միջակ գործառնութիւններ եղան հաստատ գիներով։

—Նախորդ յօդուածով մը գրած ենք թէ տպածոյի տպագրիչներու ընկերութիւնը խնայողութեան համար փակած է մէկ քանի տպագրիչներու գործարանները, մեքենաները փոխադրելով ուրիշ տեղեր։ Արդ, այդ փոփոխութեանց արդիւնքը սա եղած է որ այս կամ այն գործարանները որոնք համբաւաւոր էին իրենց մասնաւոր տեսակներուն համար, իրենց պատուական ֆինիշով կամ իրենց մասնաւոր վառ գոյներով, սկսած են այժմ բոլորովին գէշ գործեր յանձնել, որովհետեւ գործարաններու գործածած ջուրը և արուեստագէտ գործաւորներու ունեցած փորձառութիւնը այս կամ այն styleին համար գլխաւոր ազդեցութիւնը ունէին վառ գոյներով մաքուր ապրանքներ երեւան բերելու մասին։ Աւելորդ է ըսել թէ իրաց այս վիճակը տպագրիչներու և վաճառականներու միջեւ նոր անհամաձայնութեանց տեղի տալու վրայ է, անշուշտ ի վնաս ընկերութեան...

Սակայն վաճառականներն ալ բացարձակ անորոշութեան մատնուած են իրենց հրամանները տեղաւորելու մասին, զի վստահ չեն կրնար ըլլալ երբեք թէ ի՛նչ տեսակ ապրանք պիտի յանձնուի իրենց՝ կտաւին տպագրուելէն վերջ։

Ա. Գ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1901 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին Քառասուն փարայ

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրապարակ ելած է։ Ինչպէս յայտնի է, անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր. այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պատճառները աւելի ճոխացած են. օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խրատ մը դրուած է ընդհանուր կէտերուն վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ՝ ՄԻԱՅՆ Հիւանդանոցիս Օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգային Պատրիարքարանէն. Հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոր կողքերուն վրայ դրոշմած կնիքին, ուր գրուած է «Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի սեփականութիւն, 1901»

Անցեալ տարի 40000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարեւոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ՝ այս տարի ալ բարեսէր ազգայինները պիտի փութան մէյ մէկ օրինակ գնելով անոնցմէ, նպաստել Ազգին տունը պատսպարուած հազարէ աւելի կարօտեալներու։

Ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի ալ Ս. Պատրիարք Հայրը, յատուկ շրջաբերական կոնդակով յանձնարարած է բարեսէր հասարակութեան Հիւանդանոցի ի նպաստ հրատարակուած այս օրացոյցներէն գնել։

(Հոգաբարձութիւն)

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Երեսփ. Ժողովը.— Ուղերձին վիճաբանութիւնը.— Պ. Չէմպըրլէնի ճառը.— Թրանսվալ եւ Օռանժ.—Չին։

Լոնտոն, 7 դեկտ.— Ուէսթմինսթրի պալատը այսօր իրիկուան ժամ 3էն մինչեւ կէս գիշեր նորէն տեսաւ պերճախօսութեան հեղեղներու հոսումը։ Ուղերձին վիճաբանութիւնը սկսելէ առաջ զանազան հարցապնդումներ եղան պատերազմական, ելմտական, առեւտրական և արտաքին գործերու վրայ։ Երեսփոխան Պ. Կիպըրն Պուէլս հարցուց թէ ինչո՞ւ համար մինչեւ հիմա օտար տէրութեանց չէ հաղորդուած Թրանսվալի և Օռանժի Անգլիոյ կցուած ըլլալը, և թէ ե՞րբ պիտի ըլլայ այդ տեսակ զեկոյց մը։ Քրէնպօրն պէրկոմը, խորհրդական արտաքին գործոց, սապէս պատասխանեց.

«Թրանսվալի և Օռանժի Անգլիոյ կցուած ըլլալը ո և է օտար տէրութեան հաղորդուած չէ։ Ասկէ առաջ պատահած համանման պարագաները քննելով այդ տեսակ զեկոյց մը անհրաժեշտ չդատուեցաւ. նաեւ այն կէտը թէ երկրի մը կցուած ըլլալուն տէրութեան մը կողմէ ճանաչումը անպատճառ դիւանագիտական զեկոյցէ մը կախում ունենայ։»

Խորհրդարանը պատասխանելով Սըր Չարլս Տիլքի, յայտարարեց թէ Վայմայի (Ափրիկէ) դէպքին համար Անգլիա ու Ֆրանսա կատարելապէս համաձայնած են իրաւարարութեան մը դիմելու նպատակով, թէ իրաւարարներն ալ ընտրուած են, և թէ ձեւակերպութեան վերաբերեալ երկրորդական պարագաներու կարգադրութիւնը մի՛այն մնացած է։ Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ յառաջիկայ տարուան ելմտացոյցին հետ ծրագիր մը պիտի ներկայացուի՝ Լորտ Սոլզպէրիի երկու հազար ոսկիի թոշակ մը սահմանելու համար։ Այդ հարցապնդումներէն ետքը սկսաւ ուղերձին վիճաբանութիւնը։ Պ. Լապուշէր բողոքեց ըսելով որ Պ. Չէմպըրլէն գէշ խաղ մը խաղացած էր՝ հրատարակելով իր անձնական թղթակցութիւնները։ Պ. Լապուշէր յարեց թէ իր գրածներէն բառ մը իսկ ետ չառներ և եթէ հարկ ըլլայ, նորէն միեւնոյն բաները պիտի գրէ։ Ընդդիմադիր երկու երիտասարդ երեսփոխաններ՝ ազատական-երկրակալութեան կուսակցութենէն՝ սա առաջարկութիւնը ներկայացուցին.

«Եւ խոնարհաբար կը բաղձանք յայտարարել Ձեր Վեհափառութեան թէ գրաւուած երկիրներուն խաղաղեցումը ապահովելու և հարաւային Ափրիկէի մէջ եւրոպական ցեղերու միջեւ ապագային լաւ յարաբերութիւններ հաստատելու համար՝ հարկ է փութով յայտնել թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին երաշխաւորելու ազատութիւնը և ինչքը անոնց որոնք տակաւին զէնքի տակ կը գտնուին՝ գրաւուած երկիրները խաղաղեցնելու և անոնց բնակիչները սիրաշահելու համար։»

Այս առաջարկութեան վրայ գաղթային նախարարը մեծ ճառ մը խօսեցաւ. նախ կրկնեց Լորտ Սոլզպէրիի երէկուան ըսածները, այսինքն թէ Անգլիա տրամադիր է ինքնօրինութիւն տալ Թրանսվալի և Օռանժի, բայց ատոր համար ժամանակ պէտք է։ Պ. Չէմպըրլէն յետոյ ըսաւ.

«Ամէն բանէ առաջ հարկ է վերջացնել անկանոն պատերազմը որ թէ՛ խաղաղեցման և թէ զայն վարողներուն համար օգտակար բան մը չէ։ Ըսուեցաւ թէ ագարակներ այրուած են։ Ես պիտի չզարմանամ եթէ Պոէրները Անգլիացիներէն աւելի ագարակներ այրած ըլլան։ Զինուորական պատմութեան մէջ բնաւ չէ տեսնուած այսչափ մարդասիրութեամբ կատարուած պատերազմ մը։ Կիները անոր համար տարագրուեցան որ աւելի պաշտպանութիւն վայելեն։ [illegible] արարքները բնիկներուն կողմէ գործուեցան, բայց կարելի չէ որ ո և է պարագայի մէջ արդարացի կերպով ամբաստանել անգլիական զինուոր մը։ (Ծափահարութիւններ)։ Արդէն ագարակներ այրելու խնդիրն ալ բաւական չափազանցուած է։ Լորտ Ռոպէրթս այդ գործողութեան այն ատեն հաւանած է, երբ հարկ դատուած է իբրեւ պատիժ մը ըմբոստութեան պարագայի մէջ և կամ երկաթուղիի գիծերու հասցուած վնասներու համար։ Գալով այն խնդիրին թէ հա՞րկ է փոխել մեր զօրավարներուն գործելու եղանակը, այդ պարագան աւելի նախաձեռնար կը համարիմ թողուլ անոնց կարծիքին։»

Պ. Չէմպըրլէն ձեռք առաւ իր ատենաբանութեանց ամէնէն կարեւոր մասը։ Պարզեց գլխաւոր գիծերը այն վարչութեան զոր պիտի տայ Թրանսվալի ու Օռանժի։ Գաղթային Նախարարը յարեց.

«Կառավարութիւնը մտադիր է Սըր Ալֆրէտ Միլնէրը կառավարիչ կարգել երկու գաղթավայրերուն և տեղակալ մը տալ անոր Օռանժի համար։ Կառավարիչը ու տեղակալը մէյմէկ գործադիր խորհուրդի աջակցութիւնը պիտի վայելեն։ Այդ խորհուրդները պիտի կազմեն կառավարութեան գլխաւոր պաշտօնատարները։ Բնաւ չենք առաջադրած վարչական միեւնոյն ձեւը տալու Թրանսվալի և Օռանժի։ Այդ գաղթավայրերուն իւրաքանչիւրը առանձին վարչութիւն մը պիտի ունենայ՝ իր արժանիքին համաձայն։ Հաւանական կ'երեւայ որ Թրանսվալէն առաջ Օռանժի մէջ սկսի վարչութիւնը։ Կէտ մը կայ որուն ամէնէն աւելի կարեւորութիւն կու տայ կառավարութիւնը, այն է Բրէթորիայի, Եոհաննէսպուրկի, Պլէօմֆոնթէյնի և հաւանօրէն ուրիշ քաղաքներու մէջ կարելի եղածին չափ շուտով թաղապետութիւններ հաստատել. ասոնք պիտի ունենան տեղական կառավարութեանց յատուկ իշխանութիւնները։ Որչափ կրնանք, երկիրը իրեն նախկին վիճակին մէջ պիտի թողունք։ Ամէն տեղ որչափ որ կարելի ըլլայ տեղական վարչութեան պաշտօնեաները Աֆրիքանտէրներուն պիտի յանձնենք։ Հարաւային Ափրիկէի ամբողջին մէջ պիտի հաստատենք միեւնոյն օրէնքները և ազատութիւնը, բայց քաղաքական անկախութիւն պիտի չտանք։ Այն մտադրութիւնները, զորս թուեցի, յայտարարութեան ձեւով և զանազան լեզուներով պիտի հրատարակուին հարաւային Ափրիկէի մէջ։»

Պ. Չէմպըրլէն խօսքը աւարտելով յայտնեց թէ այս յայտարարութիւնները գոհացուցիչ պիտի նկատուին Երեսփ. Ժողովին կողմէ և թէ ուղերձին վրայ աւելցնելու համար եղած առաջարկութիւնը ետ պիտի առնուի ընդդիմադիրներուն կողմէ։ Ասոր վրայ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն ետ առաւ առաջարկութիւնը։

Երեսփոխան Պ. Ճ. Ուօլթըն որ անցեալ տարի Չինու մէջ ուղեւորութիւն մը կատարած էր, Չինու խնդրին վրայ հարցապնդում մը ըրաւ, որուն սապէս պատասխանեց արտաքին գործոց խորհրդականը.

«Ատենաբանը երկար ճառ մը խօսեցաւ Չինու խնդրին վրայ։ Իմ մասիս չեմ կարծեր թէ կարենամ ընդարձակ բացատրութիւններ տալ այն պահուն երբ բանակցութիւնները տակաւին կը շարունակուին։ Մասնաւորաբար Նիու-Չուանկի նկատմամբ երբէք յայտարարեցի թէ Ռուսերը գրաւած են զայն, բայց այդ տեսակ միջոց մը ձեռք առնելու մասին զանազան կարծիքներ ալ եթէ յայտնուին, սակայն վերջնական բան մը ըսելէ առաջ պէտք է տեղեկութիւն առնել։ Այսօր նոր ըսելիք մը չունիմ. Նաեւ չեմ ուզեր որ և է կարծիք յայտնել Ռուսիոյ այդ արարքին համար։ Միայն կրնամ կրկնել թէ մեր գլխաւոր շահը կը պահանջէ խաղաղութիւնը վերահաստատել Չինու մէջ, Բրիտանական կառավարութիւնը կը խորհի թէ այդ նպատակին իրագործման համար ամէնէն լաւագոյն բանն է Տէրութեանց համերաշխ գործողութիւնը։» (Ծափահարութիւններ։)

Արտաքին գործոց խորհրդականը նաեւ սա յայտարարութիւնը ըրաւ պատասխանելով Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի.

«Չինու խնդրին վերաբերեալ պաշտօնագիրները քիչ ատենէն պիտի ներկայացուին Երեսփ. Ժողովին, բայց չեմ կրնար խոստանալ թէ ամբողջ պիտի ըլլան։ Անկլօ-գերման պայմանագրութեան գալով, կառավարութիւնը կրցաւ համոզուիլ թէ Չինու մէջ Գերմանիոյ շահերը սերտիւ միացած են Անգլիոյ շահերուն, ատոր համար կառավարութիւնը շատ գոհ եղաւ Գերմանիոյ հետ պայմանագրութիւն մը կնքելուն համար։ Այդ պայմանագրութիւնը կնքուելուն պէս, երկու կառավարութիւնները հրաւիրեցին միւս տէրութիւնները անոր նկատմամբ իրենց հաւանութիւնը յայտնել։ Ուրեմն ատիկայ Անգլիոյ և Գերմանիոյ կողմէ առանձին գործողութիւն մը չէր. նոյն իսկ պայմանագրութիւնը նոր բան մըն ալ եթէ չպարունակէր, զայն կնքած ըլլալու պարագան դիւանագիտական յառաջդիմութիւն մըն է։ Ոչ Անգլիա զիջողութիւն մը ըրած է և ոչ ալ Գերմանիա։ Այդ կերպով պայմանագրութիւնը դիւանագիտական տեսակէտով յաջողութիւն մըն է։»

ՉԻՆՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Տէրութիւնները կը համաձայնին.—Խնամակալուհին ու Չինու արքունիքը Բէքին կը դառնան.— Քալկանի արշաւախումբը.— Սինկափուրի գաղթականութիւնը եւ անգլիական ու գերմանական վաճառականութիւնը.— Չինացիներուն վերադարձը.— Մոնսէնեօռ Անզէր։

Հաւաքական ծանուցագրին բնագիրը վերջնապէս որոշուած և Տէրութիւնները հրաժարած ըլլալով այնպիսի պահանջումներ ընելէ, որոնք համաձայնութիւնը անկարելի կը դարձնէին չինական կառավարութեան հետ, կ'երեւայ թէ խնամակալուհին Բէքին դառնալու համար ծագած դժուարութիւնները հարթուելու վրայ են։ Սակայն պէտք չէ մեծ հաւատ ընծայել չինական տեղեկութեանց, ինչպէս դեկտ. 8 թուով Շանկայէն քաշուած հեռագրին, զոր Սթանտարտ կ'արտատպէ.— «Չինկ կը ծանուցանէ թէ Թունկ Ֆու-Սիանկ խնամակալուհիին հրամանին հնազանդելով, Քան սու մեկներ է։ Պալատական պաշտօնատարները կ'ըսեն թէ խնամակալուհին դեկտ. 12ին Սի-Նկան-Ֆուէն պիտի մեկնի և արքունիքը Բէքին պիտի վերադառնայ ուղղակի։»

—Քալկանի արշաւախումբը Պոքսըրներու չորս գիւղեր քանդեր և անոնց մէկ պետը սպաններ է, որ ջարդել տուած էր քրիստոնեաները և այրել տուած անոնց տուները։

—Սինկափուրի անգլիական գաղթային կառավարութիւնը վերջերս տեղեկագիր մը հրատարակեց, որ բաւական յուզում առաջ բերաւ անգլիական ծովային շրջանակներուն մէջ։ Այդ տեղեկագրին մէջ ի վեր հանուած է գերման նաւարկութեան զարմանալի յառաջդիմութիւնները այդ կողմի ջուրերուն մէջ, յառաջդիմութիւն մը որ գերման նաւատէրերու միացման կը վերագրէ, որոնք նաւուղչէքներու գինները բարձրացուցած են։ Այդ տեղեկագրին մէջ ըսուած է նաեւ թէ այդ միացումը տակաւ կը սպառնէ գաղթականութեան նաւահանգիստներուն վաճառականութիւնը և այն ապրանքները որոնք առաջ Սինկափուր կը ղրկուէին, հոն ուրիշ նաւ փոխադրելու համար, հիմա Եւրոպա կը ղրկուին ուղղակի։ Տեղւոյն գաղթային Նախարարը դիտել կուտայ թէ երբ ապրանքներու գինները իյնան ապագային, այն ատեն զգալի պիտի ըլլայ անոր արդիւնքը։ Հիմա այնքան զգալի չէ որովհետեւ առեւտրական մեծ գործունէութիւն մը կը տիրէ այդ կողմերը։ Սինկափուրի գաղթային Նախարարը կ'ըսէ թէ շոգենաւերու խումբ մը 9000 թոնօ տարողութեամբ, որ Հոնգ-Քոնկի և Պորնէօյի նաւահանգիստները հանդիպած էր անգլիական դրօշով, այսօր գերմանական դրօշ սպրդած է։ Նաւերու այդ խումբն է որ պաշար կը հայթայթէ Չին մեկնող Համպուրկի շոգենաւերուն։ Համպուրկի այս գիծը ամիսը երկու անգամ երթեւեկութիւն հաստատած է փոխանակ մէկի։ Գերմանական այս շոգենաւերը աւելի գեղեցիկ ու մեծ են քան Սինկափուրի գաղթականութեան ծովեզերքները երթեւեկող անգլիական շոգենաւերը։ Սինկափուրի գաղթային Նախարարը յետոյ կը բացատրէ թէ ի՛նչպէս գերման նաւատէրներու միութիւնը յաջողած է նաւուղչէքներու գինները բարձրացնել զգալապէս։

—Բէքինէն հինգշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ բնիկները հետըզհետէ Չինու մայրաքաղաքը կը դառնան մեծ թիւով։ Միջազգային զինուորներուն հրամանատարները կ'արտօնեն նաեւ Պոքսըրներուն մուտքը. միանգամայն անոնք որ քրիստոնեաներ սպաննած են։ Այդ վերադարձը պիտի նպաստաւորուի նաեւ սա իրողութեամբ թէ Բէքինի դեսպանատանց պաշարումէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով երկաթուղիի կառախումբ մը կրցած է Թիէն-Ձինէն Բէքին երթալ։ Այդ գիծը պիտի բացուի դեկտ. 13ին (վաղը)։

—Պերլինէն կը հեռագրեն ուրբաթ օրուան թուականով թէ գերման կաթոլիկ եպիսկոպոս Մոնսէնեօռ Անզէր Չինթաուէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Սի-Նկան-Ֆու, ուր կը գտնուի Չինու արքունիքը։ Այդ ուղեւորութեան նպատակն է խորհրդակցիլ կուսակալ Եուան-Շի-Քայիի հետ, վասն զի եպիսկոպոսը երկար տարիներէ ի վեր անձնական յարաբերութիւն ունի անոր հետ։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ կուսակալը, պատասխանելով Բէքինի գերման դեսպանին հեռագրին, յայտարարած էր թէ կը ստանձնէ եպիսկոպոսին անձնական ապահովութեան պատասխանատուութիւնը։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Քրիւկէր Լա-Հէի մէջ.— Հոլանտացիները։ —Գերմանիոյ ընթացքը։

Լա Հէ, 7 դեկտ.— Քրիւկէր Նախագահը աւելի իրիկունը շատ յոգնած ըլլալով այսօր կէս օրին մօտ ելաւ անկողինէն։ Ամբողջ օրը սենեակին մէջ անցուց. երկու երեք ժամը անգամ մը պատշգամը ելաւ։ Օթէլին առջեւ ժողովրդեան ահագին բազմութիւն մը հաւաքուած է. «Կեցցէ՛»ներ կ'արձակէ և երգեր կ'երգէ։ Հոլանտայի խորհրդարանական երկու ժողովներուն ատենապետները կէսօրին այցելութիւն տուին Պ. Քրիւկէրի։ Հոլանտական կառավարութիւնը ընդհանուր կերպով զգուշաւոր ընթացքի մը կը հետեւի։ Հանրային շէնքերը զարդարուած չեն։

Պերլին.—Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ երեսփոխան մը յայտարարեց թէ գերման ժողովուրդին սիրտը խորին ցաւով կը համակուի, երբ կը տեսնէ որ ուրիշ տէրութեան մը ի յարգանս Գերմանիոյ, դուռները կը գոցուին պետին առջեւ ժողովուրդի մը որ իր անկախութեանը համար կը պատերազմի։ Երեսփոխանը յարեց թէ այս պարագային մէջ մեղադրելի է նախարարապետը որ գերման ժողովուրդին ճշմարիտ զգացումները չի պարզեր կայսեր, վասն զի եթէ այդպէս ըրած ըլլար, խնդիրը ուրիշ հանգամանք ստացած պիտի ըլլար։ Ներքին գործոց Նախարար Պ. Ֆոն Բօզատովսքի սապէս պատասխանեց.

«Շատ կը ցաւիմ որ ատենաբանը նախապէս տեղեկութիւն չէ տուած ինծի իր մտադրութեանը մասին, վասն զի եթէ այդպէս ըրած ըլլար, պիտի խնդրէի Նախարարապետէն որ ներկայ գտնուելով անձամբ պատասխանէ այդ տեսակ փափուկ խնդրի մը համար։ Պատասխանատուութիւն չունեցող երեսփոխաններու համար շատ դիւրին է ժողովրդական զգացումներու թարգման հանդիսանալ, բայց մարդու մը համար որ Գերմանիոյ Նախարարապետութեան պատասխանատու պաշտօնը կը վարէ, և որ ոչ միայն Գերմանիոյ, այլ զանազան պարագաներու մէջ ամբողջ աշխարհի խաղաղութեան համար ալ պատասխանատու է, ժողովրդական զգացումները պատճառներ չեն իրեն ընթացքը փոխելու։ Անոր համար միակ չափ մը կայ, այն է իր հայրենիքին ապահովութեան, բարգաւաճման ու շահերուն հոգը։»

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Տէվէթ զօրավարը.—Վալ գետին վրայ.— Նոր վարկեր.— Ճակատամարտ մը.— Աֆրիքանտէրներու համաժողովը։

Լոնտոն, 8 դեկտ.—Անգլիոյ պատերազմական Նախարարութիւնը ստացաւ Լորտ Քիչնէրի սա հեռագիրը զոր Պլէօմֆոնթէյնէն ուղղած է դեկտ. 7 թուականով.

«Շրջուն պահակախումբ մը կը ծանուցանէ թէ Տէվէթ զօրավարին զինուորները Օտէնտալ-Տրիֆթի շրջականերէն հեռանալով դէպ ի արեւելք և հիւսիսային-արեւելք գացած են։ Նոքս զօրավարը անոր կը հետեւի և կը ծանուցանէ թէ քրուփ թնդանօթ մը և պաշար բեռցած վակոն մը գրաւած է։ Տէվէթստորբի գերիները որոնք ազատ արձակուեցան, բաց ի սպաներէն, տակաւին հոս հասած չեն։ Մաքտոնալտ գնաց ձեռք առնել Ալիուալ-Նորթի հրամանատարութիւնը։ Դեկտ. 5ին երբ բանագնացի դրօշով քանի մը կիներ Պոէրներու կը յանձնէինք, Պէլֆասթի մէջ հարիւրի չափ Պոէրներ յարձակեցան մօտերը գտնուած անգլիական դիրքի մը վրայ, ուր փոքրաթիւ պահակախումբ մը կար։ Ատոնք սակայն սաստիկ կրակի մը դիմադրեցին մինչեւ որ օգնութիւն ստացան։ Պոէրները փախան մէկ մեռեալ թողելով։ Մեր կողմէն կորուստ չկայ։ Թեթեւաշարժ հեծեալներու պահակախումբ մը, երէկ, Թապանչուի մօտ հանդիպեցաւ Պոէրներու՝ որոնցմէ եօթը հոգի գերի բռնեց և տասը ձիեր գրաւեց։ Պոէր մը վիրաւորուեցաւ։

Թալիապոլս Սթրուիթ, 6 դեկտ.—Պրիւս Համիլթըն զօրավարը որ Վալի եզերքներուն զինուորական դիրքերը քննելէ կը դառնար, յայտարարեց թէ թնդանօթաձիգ զինուորները թոյլ չեն տուեր որ հինգ հարիւր Պոէրներ երկաթուղիի գիծէն անցնին՝ Տէվէթ զօրավարին մօտ երթալու համար։ Բազմաթիւ Պոէրներ գերի բռնուեր են։ Առատ անձրեւ կը տեղայ։

Լոնտոն, 7 դեկտ.—Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին համար ուզուած նոր վարկը՝ տասնըվեց միլիոն անգլիական ոսկի՝ սա մանրամասնութիւնները կը պարունակէ.—5,300,000 ոսկի փոխադրութեանց և ձիերու համար, 4,250,000՝ պաշար, 750,000 հագուստ, 4,700,000 ռազմամթերք, մէկ միլիոն՝ երկաթուղիի գիծերու նորոգութիւն։

—Ալիուալ-Նորթէն դեկտ. 7 թուականով կը հեռագրեն Ռէօթէրի.—Սթէրքսթրուէմի ճակատամարտէն ետքը, Տէվէթ զօրավարը դէպ ի հարաւ քաշուեցաւ. դեկտ. 5ին անցաւ Քալէտոն գետը և յառաջացաւ դէպ ի Օտէնտալտրոփ, բայց հոն գետը անանցանելի էր։ Ուստի դէպ ի արեւելք դարձաւ և քալեց Օռանժի հիւսիսային կողմը՝ Ալիուալ-Նորթէն 15 մղոն հեռուն։ Տէվէթ զօրավարը յետոյ Ռուքսվիլի ուղղութեամբը սկսաւ յառաջանալ։ Անգլիացի Նոքս զօրավարը այդ ճամբուն վրայ քայլ առ քայլ հետեւեցաւ Տէվէթի։ Անգլիական յառաջապահները Քարէբորթ-Տրիֆթի մօտ՝ Քալէտոն գետին վրայ, ընդհարեցան պոէր զօրավարին վերջապահներուն, որոնց ձեռքէն առին թնդանօթ մը և հինգ հազար ռումբ։ Քալէտոնի ջուրերը այնչափ բարձր էին որ բեռները կարելի չէր անցնել։ Թնդանօթները և ռազմամթերքները մեծ դժուարութեամբ փոխադրուեցան գետին միւս եզերքը։ Տէվէթ զօրավարին զինուորները ջլատուած են։ Սմիթֆիլտրոփի և Օռանժ գետին միջեւ Անգլիացիները գտան երեք հարիւր ձիու դիակ։ Անգլիական զինուորները առանց բեռի գետը անցած ըլլալով, ուտելիք գտնելու պիտի աշխատին։

—Աֆրիքանտէրներու համաժողովին նիստերը մեծ բարեկարգութեամբ առաջ կը տարուին, հակառակ ամենաբուռն բանախօսութեանց։ Դեկտ. 6ին, Քափի նախորդ նախարարապետին եղբայր Պ. Շրայնըր, ազդու բանախօսութիւն մը արտասանեց, որ ահաւասիկ.

«Ալ մի՛ վստահիք Անգլիոյ պարկեշտութեան վրայ։ Ճէյմսընի արշաւանքէն ի վեր Անգլիա նենգաւոր ու վատ ընթացք մը բռնած է։ Բարբարոսներու պէս կը պատերազմի կիներուն և տղոց դէմ, դրամատէրներու խմբակ մը հաստատելու համար Բրէթորիայի մէջ։ Իր դատը այնքան գէշ է որ ամէն դատարաններու կողմէ պիտի դատապարտուի։ Կիներ չարչարուեցան և մերթ հրացանի բռնուեցան, ագարակներ կրակի տրուեցան։ Անգլիոյ մղած պատերազմը ընդդէմ կիներուն և տղոց, անպատիժ չպիտի մնայ։ Յուսանք որ Անգլիա չպիտի կրնայ ի գլուխ հանել ներկայ դաւադրութիւնը։ Աֆրիքանտէրները երբեք չպիտի ընդունին Օրանժի և Թրանսվալի անկախութեան ջնջումը։ Աֆրիքանտէրներու Նախատիչը Սըր Ալֆրէտ Միլնէր, որ Քրիւկէր նախագահին պատկերագիրը նախատեց, կուսակցական քաղաքագէտ մըն է։ Երբեք մարդ մը այնքան վնաս չէ հասցուցած անգլիական դատին որքան Պ. Սէսիլ Ռոտս։ Որքան ատեն որ անիկա մնայ, ո և է հաշտութիւն անկարելի է։»

Պ. Շրայնըրի այս ճառը ջերմապէս ծափահարուեցաւ ներկաներուն կողմէ։ Յաջորդ օրը 97 կեդրոններ ներկայացնող 100 պատուիրակներ, ի դիմաց 120,000 Աֆրիքանտէրներու, ներկայ էին համաժողովին։ Բողոքական երէցներ, կաթոլիկ քահանաներ և բոլոր բանախօսները բողոքեցին կիներու և տղոց դէմ մղուած բարբարոսական պատերազմին համար։ Մերժեցին անգլիանալ և հարաւ-ափրիկեցիներէ կազմուած հարաւ-ափրիկեան կառավարութեան մը հաստատումը պահանջեցին հարաւ-ափրիկեցիներու համար, Վիքթորիա թագուհիին պաշտպանութեանը տակ, փոխանակ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի, որ անապատ դարձուցած է Հարաւային Ափրիկէն և որ յայտարարած է թէ կ'ուզէ ջնջել Աֆրիքանտէրները։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—[illegible] Բէդրի պէյի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Դրան [illegible] Սամի պէյի [illegible] Մէճիտիէ [illegible] Օսմանիէ [illegible] Մէճիտիէ [illegible]

—Երկրորդ կարգի [illegible]

—Լիագործ ոսկի [illegible]

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—[illegible]

—Հնդկաստանի մէջ մինչեւ հիմա [illegible] անգլիական ոսկի հանգանակուած է Հիճազի երկաթուղիին համար։ Հանգանակութիւնը կը շարունակուի։

[illegible] 200 [illegible]

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նոր նախարարութեան [illegible]

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ.—[illegible]

ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ.—[illegible]

[illegible] 10,000 [illegible]

ՀԱԼԷՊԻ [illegible]

Կ. [illegible]

ԻԶՄԻՐԻ քարափներու թրամուէին վերջին կէտէն՝ Բունթայէն մինչեւ Խալքա Բունարէն դէպ ի՝ առաջ թրամուէի գիծ մը պիտի շինուի թագաւորութեան կողմէ։ Ծախքը 250,000 դրուշ հաշուուած է։ Շինութիւնները մօտերս պիտի սկսին։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ, զոր կատղած շուն մը խածած էր, միքրոպագննական աշխատանոցին մէջ դարմանուելով կատարելապէս առողջացեր է։

ՊԱՂՏԱՏԻ նահանգին համար ջորի հեծած զինուորներու նոր վաշտ մըն ալ պիտի կազմուի՝ տեղւոյն անդորրութիւնը ու բարեկարգութիւնը աւելի եւս պահպանելու եւ տուրքերու գանձման ինչպէս նաեւ ուրիշ գործերու ծառայելու համար։

ՊՈՒՔՐԷՇԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Սոֆիա բնակող քառասունի չափ ռումանացի վաճառականներ որոշեր են իրենց ընտանիքով Պուքրէշ գաղթել։

ԱՍԸՄ ՊԷՅ, կրթական նախարար Զիւհտի փաշայի որդին, որ քանի օրէ ի վեր թիֆոյէ կը տառապէր, երէկ իրիկուն մեռաւ։ Ասըմ պէյ 23 տարեկան էր եւ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ պաշտօնեայ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի։

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ պուլկարական գործակալ Պ. Միխայլօ պաշտօնէ պիտի դադրի։

ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԲՈԲՈԼԻՈՍ անուն փաստաբան մը կայ. կառավարութեան տարեկան 5000 ոսկիի գումար մը խոստացած էր, եթէ աւարթըմաններու արհեստապետութիւն մը հաստատուի եւ այդ պաշտօնը իրեն յանձնուի։ Խնդրարկուն առաջարկած էր տուրք մը գանձել աւարթըմաններու վարձականներէն։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը մերժեց այդ ծրագիրը։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ մէջ ոճրագործութեան համար բանտարկուած Ռոսթոմօֆ անուն Սեւ Լեռնցի մը ներման արժանացաւ։

ԻԶՄԻՐԻ փրանսական գաղթականութեան երկրորդ երեսփոխան ընտրուեցաւ Պ. Բուզունէր փոխանակ Պ. Բուրգոնի որ առաջին երեսփոխան եղած է։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Դեկտ. 20էն 27, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 254, որոնց 2ը՝ կեղծմաշկէ, 5ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 8ը՝ թիֆոյէ, 13ը՝ ջղային գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ մարտանաւ մը առջի օրը Եաֆա ժամանեց։

ԱԼԻՒՐԻ գինը բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ՃԻՏՏԷԷՆ կը հեռագրեն թէ մինչեւ հիմա եօթը հազար ուխտաւորներ հասած են հոն։

ՀԱՄԱՅԷՆ (Սուրիա) առնուած տեղեկութիւններու նայելով, կ'ըսէ Մոնիթէօռ, տեղական կառավարութիւնը ձերբակալեր է երեսուներեք ոճրագործներ որոնք վերջերս բանտէն փախած էին։ Միւս փախստականները տակաւին ձերբակալուած չեն։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատողութեան առաւ ելմտական նախարարութեան մէկ գիրը որ, Այտընի նահանգին տէֆթէրտարին մէկ տեղեկագրին վրայ կը ծանուցանէր թէ տասանորդի վարձակալներէն տէրութեան գանձուն ունեցած պահանջները գանձելու մասին դժուարութիւններ կը յարուցանեն գաւառակներու նաիպները ու նախնական դատարանի նախագահները որոնք միանգամայն վճռագիրները գործադրելու պաշտօնը ունին։ Դատական նախարարութիւնը գրեց նահանգներու ընդհանուր դատախազներուն թէ տէրութեան գանձուն պահանջները գանձելու մասին վճռագիրներու գործադրութիւնը պէտք է փութով կատարել եւ անսաստող նախագահները օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկել։

ՊԷՐՈՒԹԷՆ կը գրեն թէ, անցեալ չորեքշաբթի, նոյն նաւահանգիստը ժամաներ են անգլիական երկու զրահաւորներ որոնց հրամանատարները այցելութիւն տուեր են կուսակալին։ Քիչ ետքը նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տեսուչը այցելութիւն տուեր է անգլիական հրամանատարներուն։ Այդ զրահաւորները օր մը վերջը ճամբայ ելեր են դէպ ի Իսքէնտէրուն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Վերջերս ձերբակալուեր է Կէօքսունցի Մահմուտ անուն աւազակ մը որ Հաճընի կարաւանին, Ատանայի երկրագործական պանքայի պաշտօնեայի օգնականին եւ Ազիզիէի մէջ ուրիշ մարդու մը վրայ յարձակած, վիրաւորած ու կողոպտած էր։ Այդ աւազակը նաեւ Էնտրինի գաւառակին բանտին պատը ծակելով փախած էր։

ՀՐԴԵՀ. — Նոյեմ. 19 ի գիշերը Այտընի նահանգին Սէրայքէօյ գաւառակին Գաթը գիւղաքաղաքին Թէփէ Արտը թաղին մէջ հրդեհ ծագելով քառասուն տուներ այրեր եւ քանի տուներ ալ վար առնուեր են։ Սէրայքէօյի գայմագամը հոն գացեր է՝ հրկիզեալները պատսպարելու եւ անոնց պէտքերը հոգալու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Սիսի մէջ ամսոյս 15 ի գիշերը երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են՝ առաջին անգամ զօրաւոր եւ յետոյ թեթեւ, սակայն բարեբաղդաբար ո եւ է վնաս չէ պատահեր։ Առջի գիշերը Ատանայի մէջ ալ ցնցում մը զգացուեր է։

ԹԻՖՕ. — Իզմիրի քաղաքին եւ Գարշըեաղայի մէջ քանի օրուան միջոցին տասնըհինգ հոգի մեռեր են թիֆոյէ։

ՊԱՐՍԻԿ կառավարութիւնը Առիւծ եւ Արեւ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը տուաւ Պոլսոյ ոստիկաններու տնօրէն Մաղհար պէյի։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ առեւտրական նախարարութիւնը որոշեց Սէլանիկի մէջ առեւտրական միւզէ մը հաստատել։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդը, Տ. Կոնստանդիանոս Պատրիարքին անունով, առջի օրը այցելութիւն տուաւ հելլենական դեսպանին։

ՊԷՐՈՒԹԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Ազիզ փաշա որ քննութեան համար Սուրիական Տրիպոլիս գացած էր, պաշտօնը աւարտելով Պէրութ դարձեր է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ռումանական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Ժօրժ Պէնկէսքօ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. — Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին 11 տնուոր Կովկասցի 79 եւ 14 տնուոր Տաղըստանցի 42 խումբ գաղթականներ։

—40 տնուոր 115 Ռումէլիցի խումբ գաղթականներ Իզմիր ղրկուեցան՝ Էնկիւրիի եւ Էսկիշէհրի կողմերը բնակութիւն հաստատելու համար։

ՍԸՎԱԶԻ Իտատիէ վարժարանին ուսանողներէ մէկը գաղղիական ախտէ վարակուած ըլլալը հաստատուելով, քննութիւն կատարուեր եւ տեսնուեր է թէ ատոր քոյրն ալ նոյն հիւանդութեան ենթակայ է։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրահանգ տուաւ Սըվազի կուսակալութեան որ ախտին ճարակումը արգիլելու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին։

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ. — Պ. Կրաւարտ անուն անձ մը որ աշխարհի շրջանը պիտի կատարէ հետիոտն, Սէլանիկ հասեր է։ Չորս տարի առաջ Բարիզէն ճամբայ ելլելով Եւրոպան եւ հիւսիսային Ափրիկէն այցելած եւ ամէն տեղէ վկայականներ առած է՝ ուղեւորութիւն կատարած ըլլալը ապացուցանելու համար։ Սէլանիկի մէջ հրապարակախօսութիւն մը պիտի ընէ, անկէ Աթէնք պիտի երթայ եւ յետոյ Ռուսիա պիտի անցնի, ուրկէ շոգենաւով Սան-Ֆրանչիսքօ պիտի ուղեւորի եւ Սան-Ֆրանչիսքոյէն ալ հետիոտն Նիւ-Եորք պիտի երթայ։

ՎԱՌՆԱՅԻ նաւահանգիստը շինելու արտօնութիւնը ստացող երկու Ընկերութիւններ, դրամագլուխի անբաւականութեան պատճառով, չէին կրցած շինութիւնները շարունակել եւ այդ գործը ուրիշ Ընկերութեան մը յանձնուած էր։ Արդ, այդ Ընկերութիւնն ալ շինութիւնները դադրեցուցեր է, Պուլկարներուն կողմէ յարուցուած արգելքներու հետեւանքով։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական Սենեակին կանոնագիրը կը տրամադրէ որ թէ՛ օսմ. եւ թէ օտար հպատակ այն վաճառականները որոնք մայրաքաղաքիս մէջ հաստատուած են, նոյն սենեակին մէջ արձանագրուելով վկայական մը ստանան՝ վարձքի մը փոխարէն, սակայն այդ պարագան պէտք չէ արգելք ըլլայ այն տուրքերուն զորս վաճառականները պարտաւոր են հատուցանել կառավարութեան։ Արդ, պետական Խորհուրդը որոշած է որ բուն իսկ վաճառականներէն զատ անոնք որ կանգունով ու չափով ապրանք կը ծախեն եւ առեւտրական Սենեակին կազմութենէն առաջ իբրեւ էսնաֆ ճանչցուած ու քաղաքապետութեան կողմէ էսնաֆ թէզքէրէսիի տուրքի ենթարկուած են, դարձեալ այդպէս նկատուին, մինչեւ որ գործադրուի Բաթանթի օրէնքը։ Վերջերս այդ կարգի քանի մը վաճառականներ, առարկելով որ առեւտրական Սենեակին մէջ արձանագրուած են, խնդրած են ազատ մնալ Քաղաքապետութեան տուրքէն։ Ուստի պետական Խորհուրդին որոշմամբ գրուած է առեւտրական Սենեակին թէ խնդրարկուները բացառութիւն կազմող վաճառականներէն չեն եւ հետեւաբար ենթակայ են Քաղաքապետութեան պահանջած տուրքին։

ԶԷՅԹՈՒՆ ՊՈՒՌՆՈՒ պողպատի գործարանին համար քիմիական աշխատանոց մըն ալ պիտի շինուի 170 քառակուսի մեթր տարածութեան վրայ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ժողովին վերջին նիստին մէջ Տոքթ. Վիոլի յայտարարեց թէ մայրաքաղաքիս մէջ կարմրախտը (սքարլաթին) ճարակած է եւ օրական 10-12 դէպքեր կը պատահին։ Դպրոցները ամէնէն աւելի պատճառ կ'ըլլան այդ ախտին ճարակման, վասն զի ծնողքները նախապէս կարեւորութիւն չեն տար հիւանդութեան եւ իրենց տղաքը կը շարունակեն դպրոց ղրկել։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Անցեալ շաբթու Իզմիրի մէջ քրիստոնեայ կին մը ինքզինքը ծովը նետած, բայց ազատուած էր։ Այդ կնոջ յուսահատութեան պատճառը այն է թէ էրիկը բանտարկուած է Կրետէի մէջ։ Ասկէ առաջ անգամ մը սուրով ինքզինքը վիրաւորած, ուրիշ օր մը ջրհորը նետուած եւ ժամանակ մը ետքն ալ ինքզինքը թունաւորած եւ սակայն ամէն անգամուն ալ ազատուած է։

ՏԱՎՈՒՏ ՓԱՇԱՅԻ ՈՃԻՐԸ. — Երէկ պատմեցինք թէ Տավուտ Փաշայի կողմը Քոնիքթ Տիմիթրի անուն 40 տարեկան մարդ մը որ Քօզլըի մէջ խաշէլճի էր, սպաննուած գտնուեր է եւ թէ ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։ Խասա էֆ. անուն ոստիկան մը երէկ այդ նպատակով հետազօտութիւն կատարած ատեն Ղալաթիոյ Փերմէնճիլէր թաղը պարապ գետնի մը վրայ մարդ մը տեսաւ ձեռքերէն վիրաւորուած եւ անմիջապէս ձերբակալեց։ Այդ անձը՝ Լիզոր՝ Տավուտ Փաշայի մօտ Եէնի Մահալլէի բնակիչներէն է եւ Ենիգաբուի մէջ Ակնեցի Գրիգորի եազմայի գործարանը կ'աշխատի։ Ձեռքերուն վրայ գտնուած վէրքերուն համար Լիզոր հակասական պատասխաններ տուաւ. արդէն ընթացքն ալ կասկածելի էր. ուստի տանը մէջ խուզարկութիւն կատարուելով տեղ տեղ արիւն տեսնուեցաւ։ Ոչ Լիզոր, ո՛չ մայրը եւ ոչ քոյրը գոհացուցիչ պատասխան մը չկրցան տալ այդ արիւնին համար։ Ասկէ հետեւեցաւ թէ ոճրին հեղինակը Լիզորն է եւ ոճիրն ալ այդ տունին մէջ գործուած է։ Երեքն ալ յայտարարեցին թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունին, սակայն իմացուեցաւ որ Տիմիթրի նոյն իրիկունը այդ տունը երթալով Լիզորը հարցուցեր է եւ թէ յարաբերութիւն ունի Լիզորի քրոջը հետ։ Այդ պարագաներէն կը հետեւցուի թէ Տիմիթրի տունը գտնուած ատեն Լիզոր վրայ հասեր եւ իր քրոջ ու Տիմիթրիի յարաբերութիւնը իմացեր է. այդ պատճառով կռիւ մը ծագեր եւ Լիզոր սպաննելով Տիմիթրին դիակը փողոց նետեր է։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ. — Առջի օրը Խասգիւղի մէջ տասնըհինգ տարեկան Հրէուհիի մը հագուստները բռնկեցան կրակարանէն ելած կայծէ մը։ Աղջկան մարմնոյն մէկ մասը այրեցաւ։

—Երէկ Սուլթան Համամի կողմը Խալիլ անուն բեռնակիր մը կռնակը բեռով գացած ատեն՝ ոտքը քարի մը զարնելով գետինը ինկաւ. անիւները վրայէն անցան եւ Խալիլ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Թաթէնճի կողմը, երէկ, կառք մը տապալեց Ապտուլկաֆֆար անուն 80 տարեկան մարդ մը որ վիրաւորուեցաւ։

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱՌԻԹ ՄԸ. — Գոհունակութեամբ կը հաստատենք թէ Շըմիզըրի Ինիվէրսէլ վաճառատան գործադրած նոր դրութիւնը, այն է իր ապրանքներուն իւրաքանչիւր տեսակը ամէն շաբթու ցուցադրել կարգաւ, մեծ յաջողութիւն գտած է։ Դեկտ. 13, 14 եւ 15 հինգշաբթի, ուրբաթ եւ շաբաթ օրերը շապիկներու ցուցադրութիւն մը պիտի կատարուի նոյն վաճառատան մէջ։ Աւելորդ կը համարենք այդ վաճառատան համբաւուած շապիկները գովել մեր ընթերցողներուն։ Գալով գիներուն՝ անհաւատալի ըսուելու աստիճան աժան են, հակառակ բամբակին գնոյն բարձրացման։ Արդարեւ այդ վաճառատան վարիչներէն մէկը՝ Պ. Բաբասօրուլօ վերջերս Մանչեսթրէն վերադարձած է մեծաքանակ ապրանքներ գնելով, բան մը որով այդ վաճառատունը կրցած է իր ապրանքներուն գիները զգալի կերպով զեղչել։ Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք սոյն վաճառատան ազդին վրայ, որ թերթիս ծանուցմանց բաժնին մէջ հրատարակուած է։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ առողջութեան եւ դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, եւ առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն եւ անարմատ ակռաները, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եւայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ք. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Այս իրիկուն դեսպանական երրորդ երեկոյթ, յայտագրի փոփոխութեամբ։ Ներկայացման պիտի մասնակցին Սանտրէ-Բաքուռ ամուսինները, որոնք կատակերգութիւն մըն ալ պիտի ներկայացնեն։ Պ. Ռամիրէզ յատկապէս բերել տուած է նաեւ նշանաւոր Մրէյէր եղբայրները, երաժիշտ-քլաուններ՝ որոնք ահագին յաջողութիւն գտած են մինչեւ ամէն բեմի վրայ։ Յայտագրին մէջ կը գտնենք անբաղդատելի Բօլիպրիներն ալ, օրուան ամէնէն սիրուն հրապոյրը Բերայի համար։ Սինէմաթօկրաֆը նոր տեսարաններ պիտի ներկայացնէ, վերջին ծայր հետաքրքրական։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
Սկիզբէն մինչեւ մեր օրերը
(Միջին ընթացք)

Աչճեան Միքայէլ էֆէնտիի Գ. գործն է այս գիրքը՝ որ մեծ խնամով պատրաստուած է վարժարաններու համար։

Գինը ամէն տեղ 4 դրուշ է։

Դպրոցներու համար բացառիկ զեղչ հարիւրին 30։

Դիմել Կ. Պոլիս, ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ԱԶԴ. — Հաշուակալ եւ արկղակալ մը կ'ուզուի, որ գիտնայ հայերէն, փրանսերէն. նախընտրելի է անգլիերէն գիտցողը։ Դիմել Պոլիս, Ալալէմճի խան, թիւ 4։

Ազգային Լուրեր

Երէկ, Կրօնական ժողովն ու Նպաստից յանձնաժողովը չկրցան գումարուիլ, որովհետեւ օրին խստութեան պատճառաւ անդամները չէին կրցած Պատրիարքարան երթալ։

—Վանայ տաղն. տեղապահ Բագրեւանդեան վարդապետ, Վիճակին վանքերուն մէկ տեղեկագիր-վիճակացոյցը ղրկած է Պատրիարքարան։

—Ատանայի ազգ. վարժարանին նախորդ տնօրէն Համբարձում էֆ. Սմատունի, որուն Կրօն. ժողովը վեցարի օրհնութիւն տալ որոշած էր, դիմում ըրած է Պատրիարքարան, այդ որոշման տակաւին գործադրուած չըլլալուն պատճառաւ։

—Բաբերդցի տասը ազգայիններ հետեւեալը ղրկած են մեզ, հրատարակութեան խնդրանօք.—«1889ին ինչ ինչ կարեւոր պատճառներով թաղիս Արամեան վարժարանը բացուեցաւ անջատ Մեսրովպեան կեդր. մայր վարժարանէն, պայմանաւ որ Արամեանի ծրագիրը պիտի յարմարէր թաղիս Ս. եկեղեցւոյ կալուածոց հասոյթներու կազմած պիւտճէին։ Ութ տարիէ ի վեր այդ վարժարանին մատակարարութիւնը ձեռք ձգած են երեք անձեր, Սիմոն եւ Միսաք Սիմոնեան, Կարապետ Տ. Յովհաննէսեան, որոնք թաղականի անուն կը կրեն, եւ Առաջնորդարանէն անկախ եւ իբր ոչ պատասխանատու կը գործեն, ամէն հաշիւ եւ համար իրենց վերապահածի պէս։ Ասոնք անցեալ տարի, հակառակ քաղաքիս աղքատ եւ փոքր դիրքին, հակառակ մանաւանդ Ծխկրաչէն թաղին 5—6 պառաւ եւ մանկամարդ այրիներուն ու որբերուն մեզմէ սպասած օգնութիւնը նուիրելու, ելլան բարձրագոյն վարժարանի ծրագիր մը գործադրելու նկրտեցան Արամեանի մէջ, 40—50 լիրայի պիւտճէն բարձրացընելով 100—120ի։ Կարապետ Տ. Խաչատուրեան՝ Նախորդ տեսուչը, կռահելով որ ներկայ տարեշրջանին պիւտճէն բաց մը պիտի ունենայ, եւ բնականաբար ինքն ալ պիտի տուժէր, հրաժարեցաւ գնաց։ Ազգ. Առաջնորդարանը ձանձրանալով այդ երեք անձերուն կողմէ Պատրիարքարան եղած նպաստի խնդրանքէն, խրատեց, յորդորեց զիրենք որ վարժարանին Գ. եւ Դ. կարգի մանչերն ու աղջիկները (15) Մեսրովպեան նպաստաւորեալ վարժարանը ղրկուին, որով մեծ ու զգալի թեթեւութիւն մը պիտի ըլլար ծախուց, բայց մեր երեքը իրենց եսը առաջ քշելով, ելան Երզնկայէն 65 տարեկան վարժապետ մը բերին 3ոսկէս լիրա ամսաթոշակով, բայց որովհետեւ եկեղեցւոյ կալուածոց հասոյթները հազիւ 70-80 ոսկի կը բռնեն, 40 ոսկիի բացը գոցելու համար (ճիշդ վարժապետին տարեթոշակը) հասարակութեան վրայ բեռ մը ընել ուզեցին, զոր չընդունելնուս առթիւ ելան մեր զաւակները դպրոցէն ճամբեցին։ Եւ որովհետեւ ութ տարիէ ի վեր վարած պաշտօններնուն մէջ ոչ երբեք հաշիւ տուած էին թաղեցիին, կասկած եղած է վրանին թէ բաւական գումար մը իրենց կոկորդը անցած ըլլայ, ինչ որ աւելի հաստատելու տեղի կու տան այն յամառութեամբ՝ զոր այս օրերս ալ ցոյց կու տան հասարակութեանս պահանջումներուն դէմ, առաջնորդական Տեղապահին յորդորանքին դէմ, Քաղ. Ժողովոյ պաշտօնական ազդարարութեան դէմ, եւ վերջապէս իրենց ԵՍէն անդին ամէն ԵՍի դէմ։ Խնդրին, ըսենք, ծանր երեւոյթ մը չտալու համար առ այժմ, կու գանք բողոքել հասարակաց կարծիքին առջեւ թէ՝ 1. Բաբերդին ի՞նչ պէտք է երկու բարձր. նախակրթարան. 2. Բաբերդին ի՞նչ պէտք է երկու թաղական եւ հոգաբարձութիւն. 3. Մարդ մը ի՞նչ օրինօք 8 տարի առանց վերընտրութեան թաղ. պաշտօն կը վարէ. 4. Թաղական մը ի՞նչ իրաւունք ունի ըսել թէ «Ես ելլեմ, եղբայրս պիտի դնեմ տեղս»։ 5. Թաղականը ո՞վ է որ հաշիւ չտայ ազգ. Առաջնորդարանին։ Եւ վերջապէս մեր Գեր. առաջն. Տեղապահը եթէ այդքան անկարող է թաղի մը հաշիւը քննելու եւ դէթ առժամեայ թաղ. Խորհուրդ մը կազմելու, ի՞նչ գործ ունի Բաբերդի մէջ։»

—Արաբկիրի գիւղերէն ազգային մը ասկէ 15–16 տարի առաջ իր գիւղէն աղջկան մը հետ կ'ամուսնանայ եւ քիչ վերջ կը դիմէ պանդխտութեան։ Նոյն անձը սոյն միջոցին մտային խանգարման կ'ենթարկուի եւ ժամանակէ մը վերջ կը դառնայ իր ծննդավայրը։ Քանի մը տարիէն ընտանեկան յարկին մէջ գժտութիւններ կը ծագին, եւ ամուսինը կ'ուզէ իր կնոջ մասին անհաւատարմութեան եւ անբարոյութեան բամբասանքներ շինելով լքել զայն, բայց ժամանակին Գաւառ. Կրօն. Ժողովը քննութեան ձեռնարկելով կը հաստատէ կնոջ անմեղութիւնը։ Այն ատեն ամուսինը դատարան կը դիմէ եւ իբրեւ ողջեսպան կ'ամբաստանէ իր կինը, բայց այս միջոցն ալ անյաջող կ'ելլէ եւ դատարանը անպարտ կ'արձակէ կինը. ուստի ամուսինը տեսնելով որ իր բոլոր ճիգերը ապարդիւն կը մնան, Արաբկիրէն կը մեկնի եւ անկէ վերջ իր մասին երբեք տեղեկութիւն մը չհաղորդելով, չորս տարի առաջ պաշտօնապէս մեռեալ կը հրատարակուի յիշեալը, եւ անունը կը ջնջուի արձանագրութեան տոմարներէն։ Այս տարի կինը ուրիշի մը հետ ամուսնանալու համար դիմում կ'ընէ, եւ առաջնորդարանը կ'արտօնէ զինքը։ Բայց վերջերս մեռած կարծուած առաջին ամուսինը երեւան կ'ելլէ, եւ ո՛չ թէ իր կինը կը պահանջէ, այլ կը սկսի դարձեալ զայն նեղել իր հին ամբաստանութիւններով։ Արաբկիրի Առաջնորդ Մուշեղ Վարդապետ իրաց այս վիճակը տեղեկագրելով Պատրիարքարան, հրահանգ կը խնդրէ թէ՝ երբ ամուսինը Առաջնորդարան դիմէ, ի՞նչ ընթացք պէտք է բռնել իրեն նկատմամբ, ի նկատ առնելով թէ՝ Ա. Յիշեալը 12 տարիներէ ի վեր բացարձակապէս լքած է իր կինը։ Բ. 8 9 տարիէ ի վեր մտադիր եղած է բարոյապէս սպաննել իր կինը, եւ Գ. 12 տարիէ ի վեր մտային հիւանդութեան ենթարկուած է յիշեալը, եւ իր այդ վիճակը կը շարունակէ տակաւին իր վրայ, զոր կը հաստատեն բժշկական վկայագիրները։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Մազալուեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Եղբարք Թաշճեաշրունեան 108 դրուշ, Յովսէփ էֆ. Համալպաշի 108 դրուշ։

ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ՈՐԲԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ. ԻԶՄԻՐԻ

Ընկերութիւնս հրապարակաւ իր շնորհակալիքը կը յայտնէ տեղւոյս երիտասարդաց Քրիստ. Միութեան ազնիւ անդամներուն, որ ամէն իրիկուն անձնուիրաբար կը դասախօսեն ուրիշ աղքատիկ տղոց հետ մեր երեսուն անհետատաւոր որբերուն ալ։

Այս ազնիւ երիտասարդներու կատարած գործը ամէն նկատումներով արդիւնաւոր ու գովելի է, երբ հաշուոյ առնուի մանաւանդ՝ թէ իրենց հանգիստի մէկ քանի ժամերը կը նուիրեն աղքատիկ պատանիներու կրթութեան։

Ի դիմաց Գործ. Ժողովոյ
Ատենապետ Ատենադպիր
Գ. Մ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ

Հեռագիր Այսօրուան

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ՊԷՐԼԻՆ, 11 դեկտ. — Գերմանիոյ մամուլը զանազան մեկնութիւններ կու տայ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին այն յայտարարութեանց զորս Խորհրդարանին մէջ ըրաւ՝ Քրիւկէր Նախագահին Վիլհէլմ կայսեր կողմէ չընդունուելու պարագան արդարացնելու համար։ Քանի մը լրագիրներ դիտել կու տան թէ քանի որ Ֆոն Պիւլով կոմսը շնորհաւորեց Պ. Տէլքասէն թէ՝ Պ. Քրիւկէրի եւ թէ Անգլիոյ հանդէպ ուղիղ ընթացք մը բռնած ըլլալուն համար, ինքն ալ կրնար նոյն ընթացքին հետեւիլ՝ քաղաքավարութեամբ վարուելով պետի մը հետ այն տեսակ ժողովուրդի մը որ իր անկախութեանը համար կը կռուի։ Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ երեսփոխան Պ. Պէպէլ եւ ընկերվարական ուրիշ ատենաբաններ Պ. Քրիւկէրը ընդունելու համար եղած մերժումը խստիւ քննադատեցին։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ. — Բարեյուսոյ Գլուխէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով Աֆրիքանտէրներու շարժում մը մօտալուտ է։

ԲԱՐԻԶ. — Լա Հէյէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով Վիլհէլմինա թագուհին յայտարարեր է թէ իր ամուսնութենէն ետքը իրաւարարութիւն մը պիտի առաջարկէ Հարաւային Ափրիկէի խնդրին համար։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Թիէն-Չինէն առնուած հեռագիրներ շատ վրդովիչ ցոյց կու տան կացութիւնը՝ Տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւն չըլլալուն հետեւանքով։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ, բուռն վիճաբանութենէ մը ետքը 8ի դէմ 282 ձայնով քուէարկուեցան Թրանսվալի եւ Չինու առթիւ պահանջուած 16 միլիոն անգլիական ոսկիի վարկերը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ. — Պուլկար լրագիրներուն մեծ մասը հաւանութիւն կը յայտնէ նոր նախարարութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՌՈՄ, 11 դեկտ. — Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Պովիօ պարզեց իր առաջարկութիւնը թէ իտալական զինուորները ետ կոչուին Չինէն։ Նախարարապետ Պ. Սարքօ պատասխանեց թէ այդ պարագան անխոհեմութիւն մը եւ անիրաւութիւն մըն է այն միջոցին երբ հաշտութեան վրայ բանակցութիւն կը կատարուի։ Իտալիա ալ իրաւունք ունի շահ մը ձեռք բերել՝ Չինու մէջ Տէրութեանց գործողութեանը մասնակցելէն։ Պ. Պովիէի առաջարկութիւնը մերժուեցաւ 37ի դէմ 196 ձայնով։

ԲԷՔԻՆ. — Այսօր Թիէն-Չինէն հոս հասաւ այն կառախումբը որ Թիէն-Չին-Բէքինի գիծին վրայ կ'երթեւեկէ եւ որ Պոքսըրներու շարժումէն ի վեր դադրած էր։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

ԼԻԶՊՈՆԱ. — Դեկտ. 8ին տեղի ունեցած հացկերոյթին ատեն Նախարարապետը ճառ մը խօսեցաւ՝ վեր հանելով կարեւորութիւնը Անգլիոյ եւ Փորթուկալի միջեւ գոյութիւն ունեցող դաշնակցութեան։ Անգլիոյ դեսպանը շնորհակալութիւն յայտնեց Փորթուկալի կառավարութեան՝ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ատեն հետեւած բարեկամական ընթացքին համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼԱ-ՀԷ. — Քրիւկէր նախագահին, տոքդ. Լէյտսի, Պ. Բիէրընի եւ Պ. Պօֆոռի միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութեան պահուն, Պ. Քրիւկէր ըսաւ թէ իր ուղեւորութեան նպատակն է իրաւարարութիւն մը ձեռք բերել։ Հոլանտայի նախարարապետը ու արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեցին թէ Հոլանտական կառավարութիւնը պարտի չէզոք ըլլալ եւ սպասել մեծ Տէրութեանց նախաձեռնութեանը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նաքս զօրավարին եւ Տէվէթ զօրավարին զինուորներուն միջեւ ճակատամարտները անընդհատ կը շարունակուին։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ պատերազմական նախարարը 16 միլիոն ոսկիի վարկ մը ուզեց։ Յայտարարեց թէ անկանոն պատերազմը կարելի է որ ժամանակ մը տեւէ, բայց բնաւ պիտի չյաջողի առանց դուրսէն աջակցութեան մը։ Ճակատամարտները պէտք է առաջ տարուին։ Այս քաղաքականութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով խաղաղական պայմաններ պիտի վերահաստատէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Երեսփ. Ժողովը ընդունեց գահաճառին ուղերձը։ Մերժեց այն առաջարկութիւնը թէ կառավարութեան անդամները յարաբերութիւն չունենան՝ կառավարութեան հետ գործ ընող վաճառատուններու հետ։ Պ. Չէմպըլէն բողոքեց իրեն դէմ եղած զրպարտութիւններուն համար։ Յայտարարեց թէ իր ազգականները դատ պիտի բանան զրպարտիչներուն դէմ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ԼԻՎԱՏԻԱ. — Զարին վիճակը միշտ լաւ է. ոյժերը կ'աւելնան. ախորժակը շատ աղէկ է եւ ջերմութիւնը ու բազկերակը՝ սովորական։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Տէլեանիս եւ քանի մը ուրիշ երեսփոխաններ ցաւ յայտնեցին թէ օտարները կը խառնուին երկրին գործերուն որոնց վրայ քոնթրոլ կը կատարեն։ Նախարարապետ եւ ներքին գործոց նախարար Պ. Թէոթաքիս յայտարարեց թէ պետութեան վեհապետական իրաւունքին դպչող ոեւէ միջամտութիւն եղած չէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	03 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	03
Ռումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	112	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	112	75
Ամէնէն վար գին	»	112	32 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 29 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	04 1/2
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	112	62 1/2
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		1	04
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		6	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» Ծուխսանա		197	—
« պարտաթ.		463	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		74	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	35 1/4
» » » չէք	»	109	38 3/4
Բարիզ » »	Ֆր.	22	93 3/4
» » » չէք	»	22	87
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	58
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	83

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	06
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	05
Քրիմից	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէթալիք	»	26	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Դեկտեմբեր

Թուրք. Լոտանի վրայ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	106	70
Օսմ. Ռէժի	»	287	—

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 11 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	85
Ռումէլիի երկաթուղի	113	—

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՆԻՎԷՐՍԷԼ

399, ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 399
Հինգշաբթի, ուրբաթ եւ շաբաթ
13, 14 եւ 15 դեկտեմբեր
Մեծ ցուցադրութիւն 3000 շապիկներու
ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆ

Գունաւոր	24	դրշ.
Ճերմակ կտաւէ	20	»
» »	25	»
» » ծալքով	29	»
Գիշերհագուստ ռուսական աղնեգործութեամբ	23	»

Ռէֆլամի ապրանքներ

Առաջնակարգ փրանսական կերպասէ գիշերհագուստ անզարդ	30	դրշ.
Թեզանիքով	32	»
Ծալքով	34	»

Վաճառումները բոլորովին կանխիկ են։

ՍԳՈՏԻ ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Էլլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սգոտ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով տրուոնուած
1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան
հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով.—(միևնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, քիւնելի ևն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 Ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 Ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ Ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9:

BAIN ANTIRHUMATISMAL

ՌԻՒՄԱԹԻԶՄԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Զափազանցութիւն չէ, ուշադրութեամբ կարդացէք:

Այլ ևս պէտք չզանգատիք ոչ ռիւմաթիզմէ (յօդացաւ) ոչ ծունկի, բազուկներու, թիկունքի ևն. հովերէ, ցաւերէ ու խիթերէ: Բժշկական աշխարհին քաջածանօթ Տոքթէօր Լամօ, այս կարգի հիւանդութիւնները բուժելու համար հնարեց ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ և արիւն շինող՝ ՊԱՆԵՕԻ ԴԵՂ ՄԸ որ ամէնէն սաստիկ ռիւմաթիզմը կարճ ժամանակի մէջ, հիմնապէս կը բուժէ, ԱՌԱՆՑ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍԵԼՈՒ:

Ռիւմաթիզմի ամէնէն սաստիկ ցաւերը, առաջին պանեօով զգալապէս կը հանդարտին: Ամէնէն յամառ, հինցած և անբուժելի ռիւմաթիզմները որք ջերմուկներու լոգանքով չեն բժշկուած, Տոքթ. Լամօի դեղով հիմնապէս և ապահովապէս կը բժշկուին, ընդամէնը վեցէն տասնեկու պանեօ ընելով, հիւանդութեան տեսակին համեմատ:

Տոքթ. Լամօի հակառիւմաթիզմային եւ արիւն շինող՝ պանեօի դեղը,—որով երկու օրը անգամ մը պէտք է պանեօ ընել—ռիւմաթիզմի ամէն տեսակէն զատ, կատարեալ յաջողութեամբ կը բժշկէ նաև ՍԻԱԹԻՔ ըսուած կողի և ազդրի խիթն ու ցաւերը. և մինչև հիմա անբուժելի կարծուած ԿԱԹՈՒԱՄԸ, ՍԻԱՋԱՏԸ (գում խասթալըղը) և ամէն տեսակ ջղային հիւանդութիւնները:

Տոքթ. Լամօի պանեօն, ներսէն առնուած դեղերուն վրայ սա առաւելութիւնն ունի որ դուրսէն գործածուելով, ստամոքսը չյոգնեցներ, առողջութեան չի վնասեր. կազմուածքը կը զօրացնէ և հիւանդութեան ամէնէն սաստիկ շրջանին մէջ ու հարբուխի ժամանակ ալ կը գործածուի: Ապաքինողներն ու պրօնշիթի ենթարկուողներ այս պանեօին շնորհիւ կը վերստանան իրենց ոյժն ու առողջութիւնը: Այս դեղը օճառ մըն է որ մորթին ծակտիքները բանալով դիւրութիւն կու տայ մաքուր օդին ներմուծման: Ամիսը մէկ պանեօ ընելով դերծ կը մնայ մարդ ռիւմաթիզմէ: Ռիւմաթիզմի ամէնէն աժան դեղն այս է, ուղղակի ճշմարտապէս կը բուժէ հիւանդութիւնը: Կը ծախուի մեծ դեղարաններու և դեղ. վաճառատուններու մէջ: 652 8—30

ՊԱԼՔԱՆ
ՍՈՒԼԹԱՆՋՆՇԱՆՈՒՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.: Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլևայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով, ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ համբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. Նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր: Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին:

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.:

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք:

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով:

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին:

1896ին շահաբաժին է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16:

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա:

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ ՍՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ.
Ղալաթիա, Մերբէպանի փողոց, Ճէլալ խան թիւ 4:
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին:
Բնիկ գործակալութեան Ա. ԿԻՐԵՂԵԱՆ.

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զատ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արևելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԷՐԱ, Շիտակ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:
ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց.
ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13:

ՆԻՒ ԵՈՐՔ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կեանքի վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվար տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը):

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ:

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՄ 225 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,503,000,000Ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը: ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ [illegible] բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն: Ապահովագրին իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոփոխութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ: Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունք անկում չկայ: Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճարերով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ. ՍԻՒՆԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնիչ-Պաստուրճեակ
192 Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

Լ'ՈՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիէ փողոց Թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան: Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Գրէտի Լիոնէ:

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DÉPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1880

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուին Ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը Սիւէտ լուստրին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարսմանթօլ, և մետաքս, նաև ըստ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կոտրով և պարզ կիսակօշիկներ: Ճշմարիտ կոտրով և քամով: Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին նաև չափու վրայ: 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն
(Թօփանէլը պօղազըին դիմաց Թիւ 15)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանընի զարեչրացան վրայի յարկը, ճիշդ Զոպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականի, դիմացկունութիւն բազ տարիի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով:

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ մեքենաներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Բ. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչև կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչև կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի:

Տանօր.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 189[illegible] թուական [illegible]
0 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբսն
Եավեօրթան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին ու ՕԼԻՕ ԷՆՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամաքտատան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մաքրուճեոքլար, Զահրճը խան, Թիւ 21 194

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:

Ամէնէն ախորժաշամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած: Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն: Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible] ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	188
Ալէրթօ	3607	Գոնկօ	2906	Գրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գրուսօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Ցիբբօ	1735
Արքօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1583	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտօ	3720	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Էրաթօ	1712	Հումպէր	585	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Դինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբէտօ	487
Գալիպսօ	1387	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1687	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1282
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բրայթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէօնորա	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Իակօ շոգենաւը, նաւապետ Ենէյց, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՁՕ
Թիւ 23—24, Թիւլիւս Մէլէթ խան, Ղալաթիա 377

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղումներս ստիպած էին զիս նստողական կեանք վարել, որուն հետեւանք ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ: Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի. Պասուրէն գոյացած պալարները մանաւանդ միշտ կը խիղճային: Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը ամբողջապէս բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ ալ պալարներէն հետք չմնաց, և հիմայ Տքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ:

Ֆրանսա Սէն Լօրան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԷՏ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարման են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորապէս գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացնեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն: Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցներն: 479 4—30

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Ֆրրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	[illegible]
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ժօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գօսդրնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օփորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքեօյի վրայ
600 Հին Թէքքէ [illegible]

COMP RUSS
NAVIGATION A VAPEUR ET D COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

28 11 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
29 12 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10ին միջօրէէն առաջ [illegible] լով Աղեքսանդրիա, Յաֆա-Պէյրութ [illegible] Ֆա, Պէյրութ եւ Թրիպ.
30 13 Օտէսա ժամը 0ին միջօրէէն [illegible]
30 13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն [illegible] Կէրասոն, Տրապիզոն, Բաթում [illegible] Քում ժամը 1ին յետ միջօրէի
1 14 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ [illegible]
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ճամբայ ուղղակի Մարսիլիա [illegible] Առաջին կարգի 245 ֆրանք, Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Փողոցի վրայ: 516 Բ. [illegible]

Արտօնատէր՝ ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

—)(115)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱԴՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

ԺԴ.

ՍԻՆՖԻԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՊԱՏԱՀԱՐԸ

3

Ցեռոյ սազը առնելով լճին շրջանը ըրաւ և արեւելեան ճեղքէն անհետացաւ: Քանի մը վայրկեանէն լսեցի իր սազին ձայնը: Բայց իր նուագած եղանակը չէր բնաւ եղանակը այն երգին զոր կը կոչէր «կալլէսական դիւթերգը» զոր լսած էի Պէտկէլերթի մօտ: Սնովտոնի այն միեւնոյն հովուերգին եղանակն էր, զոր առաջին անգամ լսեցի երբ Ուինիֆրէտ կ'երգէր Ռաքսթօնի ծովեզրին վրայ: Ցեռոյ հեռուէն ականջիս հասան այն դիւթական ու տխուր արձագանգները, զորոնք Սինֆին ու Ուինիֆրէտը ուռնահարներուն կամ Սնովտոնի ոգիներուն կը վերագրէին:

4.

Հոն կեցայ դարձեալ, այն միւս առտուան պէս, միեւնոյն լճակին վրայ նայող խոռոչին մէջ, դիտելով մշուշի այն զանգուածները որ միեւնոյն սարերը կը պատէին, գալարուելով ու շողալով ան առտուան պէս, ամէն անգամ որ առտուան փայլուն ճաճանչները անոնց մէջ թափանցէին: Հոն կեցայ նորէն, մտիկ ընելով հեռուն Սինֆիի սազին վայրենի թրթռումներուն, մինչ արեւը կը բարձրանար տակաւ, ճառագայթներ արձակելով կիրճին արեւելեան դուռնէն ներս, և բոցավառելով լճակին շուրջը ծածանող օդային գալարները, մինչեւ որ իրենց ծիածանեայ քողը ամէն գոյն ունեցող ահագին երաշտահաւի մը թեւերուն տպաւորութիւնը թողուց:

—Իր երգը չի լսուիր, ըսի, բայց հիմա երբ լսուի, զգայարանքներս չպիտի խաբէ: Սինֆիին իմ քովս ներկայութիւնը՝ անոր այն ձգողական զօրութիւնը ուրու մասին կը խօսի տ'Առսին՝ հարկ պիտի ըլլար՝ կախարդանքը դեռ ինծի չպատահած, հիմա որ գիտեմ թէ յիմար մըն էի: Հէք Սինֆի: Իր ազդեցութիւնը չպիտի կրնայ այսօր փաղաքշել աչքերս, որպէս զի ընդունիմ իր աւելորդապաշտ տեսիլները:

Բայց երբ կը խօսէի ես, ձայն մը հասաւ ոչ միայն ականջիս, այլ մարմնոյս ամէն ջիղերուն, երգող ձայն մը որ Սինֆիինը չէր, այլ ուրիշինը:

Միեւնոյն ձայնն էր զոր լսած էի Ռաքսթօնի ծովեզրին վրայ, երբ միեւնոյն երգը կ'երգէր: Միեւնոյն ձայնն էր զոր լսած էի Լոնտոնի փողոցներուն մէջ, միեւնոյն երգը երգած ատեն, — Ուինիֆրէտն էր այդ ձայնը:

Ու յետոյ լճակին միւս կողմը, կիրճին արեւելեան ճեղքին մէջ երեւցաւ Ուինիֆրէտ, վարդագոյն գօտիով մը լուսաւորուած: Լճակին վերեւը շողշողացող արեւակնագոյն մշուշներուն մէջէն, չափազանց պէս վառող աչքերով կը կենար հոն, նուրբ քօղին ետեւէն յառած, աչքերը արտայայտելով իմինս չափ մեծ զարմացում մը և ապշութիւն մը:

—Ուրուական չէ այս, ցնորք չէ այս, ըսի մինչ շնչառութիւնս սրնգական դարձած էր:

Բայց երբ Ֆէնի կէնի տեսիլքը յիշեցի, ըսի.

—Երեւակայութիւնը կրնայ ընել այս բանը ինչպէս նաեւ թովքը կրնայ ընել իմ վրայ՝ Սինֆիի երաժշտութեամբ: Զմարիր, չանհետանար. ա՛հ, եթէ այն քաղցր խնդութիւնը ինծի հետ միշտ մնար յաւէտ: Չանհետանար, լճին եզերքին երկայնութեամբ կը սահի, կ'անցնի. դէպ ինծի կը յառաջանայ: Եւ հիմա լճակին մէջ սա պզտիկ յանկարծական վէտվէտումները ի՞նչ կը նշանակեն: Կարմրախայտը խոյս կու տայ անոր շուքէն: Ոտքերը կը ճարճատին քարերուն վրայ: Ու մտիկ ըրէ սա գայլախազին ձայնը որ ջուրին մէջ կ'իյնայ ցայտումով մը. ապակիի պէս միապաղաղ լիճը կը խռովի, կը վէտվէտի, շրջանակներ կազմելով: Ուրուական մը միթէ կրնա՞յ ընել այդ բանը: Միշտ դէպ ինծի կու գայ. ցնո՞րք:

Տեսիլքը կը շարունակուէր սակայն:

Երբ իր մարմնոյն հպումը զգացի, երբ փափուկ թեւերու մէջ սեղմուած զգացի ինքզինքս, և երեսիս վրայ տաք տաք արցունքներու հոսումը, և շրթունքներուս վրայ Ուինիֆրէտի շրթունքներուն ճնշումը զգացի, շրթունքներ որ կը մրմնջէին «վերջապէս, վերջապէս». տարօրինակ և վայրենի փոփոխութիւն մը առաջ եկաւ վրաս: Պաշտելի մարմնոյն թեւերուս մէջ ըլլալուն իրականութիւնը կը յայտնուէր վերջապէս:

Սնովտոնի պատկերը անհետացած էր ալ. առտուան փայլուն արեւը աներեւոյթ եղած էր նոյնպէս: Լոյսը կը ծագէր խրճիթի մը վրայ, Ռաքսթօնի եկեղեցիին մօտ, և դրան առջեւ կը կենային երկու սիրահարներ, թրջած ծովուն ջուրէն որուն մէջէն դեռ նոր անցած էին: Ցեռագայ բոլոր թշուառութիւնները մոռցած էին:

Երբ, պահ մը յետոյ, Սնովտոնն ու ներկային կատակերգութիւնը միտքս եկան նորէն, ուղեղս անանկ զարմանալի վիճակի մը մէջ էր որ միեւնոյն Ուինիֆրէտին երկու պատկերները կ'ընդգրկէր, որպէս թէ ուղեղս իւրաքանչիւր կիսագունդը իր առանձին տեսիլքով գրաւուած ըլլար: Ուինիֆրէտին աղի շրթունքները կը համբուրէի լուսնին լոյսին մէջ, խրճիթին դրանը առջեւ, և նորէն առտուան ճառագայթներուն մէջ կը համբուրէի զանոնք Նոքըրսլինի քով: Եւ սակայն այնքան ընկճող էր հոգիս ողողող երջանկութեան հզօր մակընթացութիւնը, որ իմ սրտիս մէջ բնաւ խորշ չկար ուրիշ ո և է յուզման համար, ոչ մէկ խորշ հետաքրքրութեան և ոչ իսկ զարմացման համար:

Դրախտին մէջ արթնցող հոգիի մը պէս, ընդունեցայ երկինքը, ուր գտայ ինքզինքս և չհարցուցի թէ ի՞նչպէս հոն հասայ:

Ասիկա երկար չտեւեց սակայն: Յանկարծ լուսնկային տեսարանը մարեցաւ և ինքզինքս գտայ Սնովտոնի վրայ, ու բուռն հետաքրքրութիւն մը ունեցայ հասկնալու նշանակութիւնը այս նոր կեանքին, նշանակութիւնը այն տառապանքի կեանքին որ յաջորդած էր մեր բաժանումին խրճիթին դրան առջեւ:

5

«Ուինի՛», ըսի, «ըսէ ինծի ո՞ւր ենք: Շատ հիւանդ եղայ հօրդ խրճիթին մէջ իրարմէ բաժնուելնէս յետոյ. քեզ նկատմամբ ամէնէն դժնդակ ցնորքներն ունեցայ. երազնե՛ր, անտանելի երազներ եւ նոյն իսկ հիմա կը պաշարեն զիս անոնք. նոյն իսկ հիմա կը թուի ինծի թէ շատ հեռու ենք Ռաքսթօնէն, շրջապատուած Սնովտոնի լեռներէն ու սարերէն. եթէ անոնք իրական եղած ըլլային, դուն [illegible] պիտի ըլլայիր. բայց դուն իրապէս նոյնութիւնն ես»:

—Բնականաբար Սնովտոնի վրայ ենք, Հէնրի, ըսաւ. իրաւ հիւանդ ըլլալու ես որ կ'ենթադրես թէ Ռաքսթօն կը գտնուիս:

—Բայց ի՞նչ կ'ընենք հոս, հոս ըսի, ի՞նչպէս հոս եկանք:

—Թող որ պատրուակ ինքը իրեն համար միայն խօսի», ըսաւ, իր այն չարաճճի ժպիտովը: Կ'ակնարկէր Ռաքսթօնի մէջ անցած հին օրերուն, երբ կը յուսար թէ օր մը իր պզտիկ Թամէր Եւ Ջէմսը իրեն պիտի բերուէր ոգիներու ձեռքով երբ նստած մտածէր անոր վրայ, մոգական լճակին քով: «Զիս բերող ոգին Սինֆին Լըվէլն էր: Բայց ո՞վ բերաւ Թամէր Եւ Ջէմսը. խնդիրը այդ է», ըսաւ:

Սինֆի Լըվէլի անունին՝ անցեալը պատկերացաւ աչքիս առջեւ:

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ
(Շարունակելի)